

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van KA Jan Fevijn te ASSEBROEK

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 42151-40204

Instellingsnummer 42151

Instelling KA Jan Fevijn

Directeur Inge MUS

Adres Daverlostraat 132 - 8310 ASSEBROEK

Telefoon 050-36.68.80

Fax 050-37.24.90

E-mail inge.mus@atheneumjanfevijn.be

Website <http://www.atheneumjanfevijn.be>

Bestuur van de instelling GO! scholengroep Brugge - Oostkust

Adres Rijselstraat 3_B - 8200 SINT-MICHIELS

Scholengemeenschap SG Brugge-Oostkust

Adres Rijselstraat 3 - 8200 SINT-ANDRIES

CLB GO! CLB De Klaver

Adres Klaverstraat 49 - 8000 BRUGGE

Dagen van het doorlichtingsbezoek 18-04-2016, 19-04-2016, 20-04-2016, 03-05-2016, 04-05-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 04-05-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 21-06-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Serge SAUBAIN

Teamleden Marc D'HOOP, Gino MALFAIT, Marjan MEULEWAETER,
Herman ROS, Jean-Luc WITTEVRONGEL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	8
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	9
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	9
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	9
3.1.1.1 Geschiedenis in aso tweede graad (leerplan 2012/010)	9
3.1.1.2 Geschiedenis in tso tweede graad (leerplan 2012/023)	11
3.1.1.3 Kantoortechnieken, verkoop en toegepaste economie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2006/128)	14
3.1.1.4 Fysica in aso tweede graad (leerplannen 2012/005 en 2012/004)	16
3.1.1.5 Plastische opvoeding in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2005/082)	18
3.1.1.6 Frans in aso tweede graad en derde graad (leerplannen 2012/002, 2004/038, 2006/043)	20
3.1.1.7 Fysica en toegepaste fysica in tso tweede graad in de studierichting Sociaal technische wetenschappen en toegepaste fysica in tso derde graad in de studierichting Sociaal technische wetenschappen (leerplannen 2012/020, 2013/006 en 2007/059)	22
3.1.1.8 Muzikale opvoeding in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen, in bso tweede graad in de studierichting Verzorging – voeding en in tso derde graad in het eerste leerjaar van de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen 2004/014, 2002/103, 2002/330).	24
3.1.1.9 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede graad en derde graad (leerplannen 2012/017 en 2014/035)	26
3.1.1.10 Economie in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wetenschappen en Economie-wiskunde (leerplan 2006/042)	29
3.1.1.11 Expressie in bso derde graad in de studierichting Verzorging en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Kinderzorg (leerplan 2005/073 en deel van de leerplanbundel 2010/047)	30
3.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	32
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	33
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	35
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	35
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	37
4.1 Leerbegeleiding	37
4.2 Evaluatie	39
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	43
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	46
6.1 Wat doet de school goed?	46
6.2 Wat kan de school verbeteren?	46
6.3 Wat moet de school verbeteren?	46
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	47
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	48

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het atheneum Jan Fevijn profileert zich als "school voor mens en wetenschap". Het aanbod van de school is breed. Naast een eerste graad bestaat het uit de meeste studierichtingen van het aso en een aantal studierichtingen binnen de studiegebieden Handel en Personenzorg van het bso en tso. Het onderwijsaanbod is verspreid over twee vestigingsplaatsen en de meeste studierichtingen zijn dun bevolkt. Na een reeks herstructureringen en verschillende directiewissels staat de school nu voor de uitdaging om een gedragen visie te ontwikkelen en het schoolteam op gemeenschappelijke doelen te richten.

Het erkenningsonderzoek toont aan dat de school het onderwijs voor de geselecteerde vakken en structuuronderdelen in de eerste graad (instellingsnummer 40204) voldoende vanuit de eindtermen en leerplannen invult. De leerplanrealisatie voldoet voor Frans en geschiedenis in de A-stroom, en voor muzikale opvoeding (MO) en plastische opvoeding (PO) in de A- en de B-stroom. Ook in de bovenbouw (instellingsnummer 42151) voldoet de leerplanrealisatie voor een aantal vakken en structuuronderdelen: in het aso voor geschiedenis in de tweede graad en voor economie in de derde graad, in het bso voor MO en PO in de tweede graad en voor expressie in de derde graad, en in het tso voor MO in de tweede en de derde graad. Voor een aantal andere vakken is dat evenwel niet het geval: Frans in de tweede en derde graad aso, fysica in de tweede graad aso en fysica en toegepaste fysica in de tweede en derde graad tso, project algemene vakken (PAV) in de tweede en derde graad bso, geschiedenis, kantoortechnieken, toegepaste economie en verkoop in de tweede graad tso. Voor heel wat vakken moet de school nog inspanningen te leveren om te voldoen aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen.

De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) in voldoende mate na. Ze levert grote inspanningen om haar leerlingen een brede harmonische vorming te bieden. De school schenkt ook voldoende aandacht aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.'

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de samenstelling van de vakgroepen in een aantal gevallen de diepgang van de vakgroepwerking belemmert. De invulling van de deskundigheidsbevordering verschilt sterk tussen leraren en is vaker aanbodgericht dan dat ze beantwoordt aan reële noden. De aanvangsbegeleiding is te beperkt, zeker in het licht van de vele vervangingsopdrachten die de school dient te organiseren.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat de school op het vlak van evaluatie aan het begin van een ontwikkelingstraject staat. Er bestaan nog grote verschillen tussen de verschillende vestigingsplaatsen, onderwijsvormen, graden en vakgroepen, zowel wat de visie op evaluatie betreft als op het vlak van de concrete invulling ervan. De doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk is dan ook vooralsnog beperkt. Voor de meeste vakken dringt een betere afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen zich op. Ook de transparantie kan in veel gevallen beter. Op het niveau van de delibererende klassenraad voldoet de formulering van de clausuleringen en adviezen niet altijd aan de kwaliteitstoets. De meeste leraren leveren wel inspanningen om leerondersteunende rapportcommentaren te formuleren.

De leerbegeleiding scoort vooral op het ondersteunende vlak goed, met heel wat initiatieven zoals de leercoaches en het leren leren in de eerste graad. Ook wendt de school het leerlingvolgsysteem functioneel aan. Op vakniveau zijn de verschillende aspecten van leerbegeleiding evenwel niet overal in even grote mate doorgesijpeld.

De nieuwe schoolleiding houdt voor heel wat personeelsleden de belofte in van meer stabiliteit en toekomstmogelijkheden. De directie stelt zich heel toegankelijk op en staat open voor interne en externe feedback. Vanuit een sterkte-zwakteanalyse van de school gaf zij een eerste aanzet tot het stellen van beleidsprioriteiten. Het komt er op aan om te komen tot een gedragen schoolvisie die de gezamenlijke doelgerichtheid moet waarborgen. De uitbouw van een breed en participatief schoolbeleid is hiervoor een kritische succesfactor.

De onderwijsinspectie besluit de doorlichting van het instellingsnummer 40204 met een gunstig advies voor alle erkenningsvoorwaarden. Voor het instellingsnummer 42151 brengt zij een gunstig advies beperkt in de tijd uit voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' en een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne' en voor de overige erkenningsvoorwaarden.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 2 ASO Economie	Frans, fysica, geschiedenis	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	Frans, fysica, geschiedenis	
Graad 2 ASO Latijn	Frans, fysica, geschiedenis	
Graad 2 ASO Wetenschappen	Frans, fysica, geschiedenis	fysica
Graad 2 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	project algemene vakken	muzikale opvoeding, plastische opvoeding
Graad 2 TSO Handel	geschiedenis	kantoortechnieken, toegepaste economie, verkoop
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	fysica, geschiedenis	muzikale opvoeding, toegepaste fysica
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Frans	economie, Frans
Graad 3 ASO Economie-wetenschappen	Frans	economie
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	Frans	economie
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	Frans	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Frans	Frans
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	Frans	
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	Frans	
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	Frans	
Graad 3 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Kinderzorg		expressie
Graad 3 BSO Verzorging	project algemene vakken	expressie
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen		muzikale opvoeding, toegepaste fysica

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Geschiedenis in aso tweede graad (leerplan 2012/010)

Voldoet

De leerplandoelstellingen komen voldoende evenwichtig en op het vereiste beheersingsniveau aan bod in de studie van de historische samenlevingen. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voldoet nipt.

Onderwijsaanbod	Als gevolg van frequente personeelsswissels in de laatste jaren vertoont de leerplanrealisatie kwaliteitsverschillen. Het leerwerkboek als leidraad voor het onderwijs- en leerproces zorgt wel voor enige samenhang. Vorig schooljaar was er in het eerste leerjaar ook enige samenwerking in de opmaak van de evaluatie.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

In beide leerjaren wordt het historisch referentiekader herhaald en worden de betrokken historische periodes inzichtelijk en vaardigheidsgericht in dit kader gesitueerd. Positief is de relativisering van de westerse periodisering in relatie tot niet-westerse beschavingen. Er is ook aandacht voor continuïteit en discontinuïteit van kenmerkende feiten en ontwikkelingen in de overgangsfase van de historische periodes.

De studie van de middeleeuwen en de nieuwe tijd gebeurt voldoende aan de hand van de historische inhoud die het leerplan voorschrijft. De domeinen van de socialiteit komen daarin geproportioneerd aan bod. Ook niet-westerse samenlevingen en hun invloed op de westerse wereld of omgekeerd komen ter sprake. Het begrippenkader wordt geïntegreerd opgebouwd. De leerlingen leren de historische gegevens voldoende situeren in tijd, ruimte en socialiteit. De inzichtelijke diepgang van de studie van de historische feiten en ontwikkelingen voldoet. Er is voldoende aandacht voor kenmerkende probleemstelling, voor inzicht in continuïteit en discontinuïteit en voor relaties tussen historische feiten en samenlevingen of tussen de domeinen van de socialiteit. Actualisering komt eveneens geregeld voor.

Begeleide bronnenanalyse als uitgangspunt voor het samenstellen, het verklaren en het situeren van de historische inhoud komt in beide leerjaren voldoende geproportioneerd aan bod. De leerlingen leren de historische inhoud ook geregeld synthetiseren of in relatieschema's structureren. De bronnenanalyse gebeurt hoofdzakelijk via de oefeningen in het leerwerkboek en bijbehorende audiovisuele bronnen. Er zijn ook geregeld atlasoefeningen. Zoek- en verwerkingsopdrachten met behulp van ICT komen slechts enkele keren en verschillend per leraar voor. Er zijn verschillende oefeningen met betrekking tot de historische kritiek. Deze gebeuren soms afzonderlijk, maar ook in de context van de verklaring of interpretatie van de historische inhoud. Het aanbod van de leerplandoelstellingen met betrekking tot het historisch onderzoek verschilt per leraar. Niet in alle lesgroepen zijn de opdrachten voldoende op de betrokken doelstellingen afgestemd (zie leerplandoelstellingen 54-60 en 103-111).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De vereiste uitrusting en leermiddelen zijn voorhanden. De leslokalen zijn uitgerust met projectie- en multimedia-apparatuur die ingezet wordt voor visualisering, analyse van beeldbronnen en ondersteuning van de leerlingennotities. De leerlingen zelf maken zelden of nooit gebruik van ICT voor zoek-, verwerkings- en rapporteringsopdrachten.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en examens. Dagelijks werk bestaat uit taken (meestal opdrachten op basis van bronnenanalyse) en herhalingstoetsen. Om de validiteit van de evaluatie aan te sturen verwacht de school bij de vraagstelling in de examens een verwijzing naar de betrokken doelstellingen. Niet elke leraar volgt deze richtlijn strikt op. Waar het wel gebeurt, is de evaluatie taxonomisch meer gevarieerd, maar is de link met de beoogde leerplandoelstelling(en) bij enkele vragen niet correct. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen vertoont kwaliteitsverschillen per leraar, maar voldoet over het algemeen. In het dagelijks werk is het aantal evaluatiebeurten voldoende frequent voor een representatieve evaluatie. Verschillend per leraar domineren kennisvragen of is er een meer evenwichtige verhouding tussen kennis en vaardigheden. In verschillende toetsen komen relevante vragen voor met betrekking tot de integratie van het historisch referentiekader in de duiding van de historische feiten en ontwikkelingen en met betrekking tot bronnenanalyse en historische kritiek. De enkele taken evalueren vooral de vaardigheden met betrekking tot situeren in tijd, ruimte en socialiteit, bronnenanalyse en historische kritiek. De vraagstelling in de examens sluit inhoudelijk en taxonomisch aan bij de evaluatie in het dagelijks werk. De vraagstelling is taxonomisch voldoende gevarieerd. Het beheersingsniveau voldoet nipt. Dat sommige opdrachten met bronnenanalyse uit de toetsen herhaald worden in de examens, herleidt deze tot reproductie van vaardigheden en haalt zo het beheersingsniveau naar beneden.

Over het algemeen komen opdrachten van (begeleid) zelfstandig werk, zoals verwerving en verwerking van historische informatie, onvoldoende voor in de evaluatie. De leerplandoelstellingen met betrekking tot historisch onderzoek hebben verschillend per leraar voldoende tot onvoldoende gewicht in de evaluatie.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

De ondersteuning van het leren van de leerlingen gebeurt onder andere via uitgeschreven werkafspraken en leertips. Verder levert vooral de methodiek van het leerwerkboek structuur aan voor het leren leren. Bij oefeningen en evaluatieopdrachten krijgen de leerlingen voldoende instructies over wat ze moeten kennen en kunnen. Over het algemeen komen te weinig activerende werkvormen voor die het (begeleid) zelfstandig en probleemoplossend leren ontwikkelen.

Er is voldoende feedback op de leeractiviteiten en -prestaties van de leerlingen. Bij tegenvallende resultaten zijn er remediërende gesprekken of opdrachten. In geval van specifieke leerproblemen ondersteunt de leerbegeleiding op schoolniveau de begeleiding op vakniveau.

Deskundigheidsbevordering

Overleg

Vorming

De multidisciplinaire samenstelling van de vakgroep 'menswetenschappen', waartoe ook geschiedenis behoort, belemmert de kwaliteit van de samenwerking op het niveau van de betrokken vakken. Daarnaast is er voor geschiedenis in de laatste jaren een groot verloop in de opdrachtenverdeling. Dit alles heeft voor gevolg dat de samenwerking beperkt is en dat de kwaliteit van de leerplanrealisatie verschillen per leraar vertoont. Het leerboekgericht werken leidt wel tot enige samenhang, maar verder ontbreekt een leerlijn die het aanbod en de evaluatie gelijkgericht afstemt op de leerplandoelstellingen en op het vereiste beheersingsniveau.

De deelname aan vakinhoudelijke en algemeen pedagogische nascholing verschilt eveneens per leraar. Daarbij gaan leraren nog te veel uit van het beschikbare aanbod en onvoldoende van reële behoeften of noden, zoals de integratie van historische vaardigheden (met ICT-toepassingen) en de validiteit van de evaluatie.

3.1.1.2 Geschiedenis in tso tweede graad (leerplan 2012/023)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen komen niet voor alle onderdelen voldoende evenwichtig en op het vereiste beheersingsniveau aan bod in de studie van de historische samenlevingen. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voldoet niet.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Als gevolg van verschillende personeelsswissels in de laatste jaren vertoont de leerplanrealisatie kwaliteitsverschillen en een gebrek aan samenhang. Dit komt vooral tot uiting in het ontoereikende aanbod van historische vaardigheden en in de aanpak en afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen. Het oordeel is vooral gebaseerd op de leerplanrealisatie van vorig schooljaar.

Het leerwerkboek is de leidraad voor het onderwijs- en leerproces. Uit de leerlingennotities van vorig schooljaar blijkt dat in het eerste leerjaar de kenmerkende historische inhouden en de bijbehorende bronnenverwerking voldoende geproportioneerd aan bod zijn gekomen. In het tweede leerjaar zijn de inhouden en oefeningen in het leerwerkboek heel gefragmenteerd ingevuld. Dit lijkt veeleer een gevolg van tijdsdruk dan van doelgerichte selectie. Vooral de doelstellingen met betrekking tot historische vaardigheden zijn niet op het vereiste beheersingsniveau aangeboden.

In beide leerjaren wordt het historisch referentiekader herhaald en worden de betrokken historische periodes inzichtelijk en vaardigheidsgericht in dit kader gesitueerd. Positief daarbij is de situering van Europa in relatie tot de toenmalige wereldbeschavingen. Er is ook aandacht voor continuïteit en discontinuïteit van kenmerkende feiten en ontwikkelingen in de overgangsfase van de historische periodes.

De studie van de middeleeuwen en de nieuwe tijd gebeurt voldoende aan de hand van de historische inhouden die het leerplan voorschrijft. De domeinen van de socialiteit komen daarin geproportioneerd aan bod. Er is ook voldoende aandacht voor niet-westerse samenlevingen en hun invloed op de westerse wereld of omgekeerd. Het begrippenkader wordt geïntegreerd opgebouwd. De leerlingen leren de historische gegevens voldoende situeren in tijd, ruimte en socialiteit.

De inzichtelijke diepgang van de studie van de historische inhouden voldoet over het algemeen. Zo is er geregeld aandacht voor inzicht in continuïteit en discontinuïteit en voor relaties tussen historische feiten en samenlevingen of tussen de domeinen van de socialiteit. Actualisering komt eveneens geregeld voor. Vooral in het tweede leerjaar veroorzaakt tijdsdruk problemen van volledigheid en inzichtelijke diepgang voor de historische inhouden op het einde van het schooljaar.

Begeleide bronnenanalyse als uitgangspunt voor het samenstellen, het verklaren en het situeren van de historische inhouden komt voldoende geproportioneerd voor in het eerste leerjaar. In het tweede leerjaar vertoont deze een meer gefragmenteerde benadering. De bronnenanalyse gebeurt hoofdzakelijk via de oefeningen in het leerwerkboek en bijbehorende audiovisuele bronnen. Er zijn ook geregeld atlasoefeningen. De leerlingen leren zelden of nooit bronnen opzoeken. Er zijn wel enkele oefeningen met betrekking tot de historische kritiek. Dit zijn echter veelal losse oefeningen die functionaliteit missen in de context van de verklaring of interpretatie van de besproken historische inhouden. De oefeningen die de leerlingen maken beantwoorden onvoldoende aan de leerplandoelstellingen met betrekking tot de historische methode: zoek- en verwerkingsopdrachten, historisch-kritische bronnenanalyse en rapportering (zie doelstellingen 33-37 en 69-74).

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De vereiste uitrusting en leermiddelen zijn voorhanden. De leslokalen zijn uitgerust met projectie- en multimedia-apparatuur die ingezet wordt voor visualisering, analyse van beeldbronnen en ondersteuning van de leerlingennotities. De leerlingen zelf maken zelden of nooit gebruik van ICT voor zoek-, verwerkings- en rapporteringsopdrachten.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie bestaat uit dagelijks werk en examens. De evaluatiebeurten voor dagelijks werk vertonen in het schooljaar 2014-2015 onvoldoende samenhang en representativiteit. Het aantal is daartoe te beperkt en de opdrachten of vragen bestrijken een te beperkt aantal doelstellingen. De enkele taken en toetsen weerspiegelen een fragmentarische evaluatie van analyse van enkele losstaande bronnen (niet in functie van de verklaring of de interpretatie van historische leerinhouden) of van reproductie van kennis en vaardigheden. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen in de examens voldoet evenmin. De vraagstelling peilt overwegend naar de reproductie van kennis en vaardigheden. Verschillende kennisvragen beantwoorden niet aan de kwaliteitscriteria van een valide en objectieve evaluatie: gebruik van invuldidactiek en gesloten vragen die gokken toelaten. De vragen met betrekking tot situeren in tijd, ruimte en socialiteit zijn voldoende valide. De bronnenanalyse in de examens is onvoldoende afgestemd op het vereiste beheersingsniveau. Het zijn meestal geziene bronnen (niveau reproductie) of de vraagstelling beperkt zich tot het beschrijvende niveau (quasi letterlijk informatie uit de bron halen). De enkele vragen met voldoende diepgang worden door heel wat leerlingen niet correct beantwoord. Vragen met betrekking tot de historische kritiek zijn beperkt tot enkele losse opdrachten. Gezien er weinig of geen toepassingen zijn van historische methode, komen deze doelstellingen evenmin voldoende voor in de evaluatie.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De ondersteuning van het leren van de leerlingen gebeurt onder andere via uitgeschreven werkafspraken en leertips. Verder levert vooral de methodiek van het leerwerkboek structuur aan voor het leren leren. De fragmentarische omgang met het leerwerkboek in het tweede leerjaar biedt in dit opzicht weinig structuur. Bij oefeningen en evaluatieopdrachten krijgen de leerlingen voldoende instructies en informatie over wat ze moeten kennen en kunnen. Over het algemeen komen te weinig activerende werkvormen voor die het (begeleid) zelfstandig en probleemoplossend leren ontwikkelen. Er is voldoende feedback op de leeractiviteiten en -prestaties van de leerlingen. In de evaluatiemappen van de leerlingen zijn sporen terug te vinden van aangereikte correctiesleutels. Bij tegenvallende resultaten zijn er remediërende gesprekken of opdrachten. In geval van specifieke leerproblemen ondersteunt de leerbegeleiding op schoolniveau de begeleiding op vakniveau.

Deskundigheidsbevordering De multidisciplinaire samenstelling van de vakgroep ‘menswetenschappen’, waartoe ook geschiedenis behoort, belemmert de kwaliteit van de samenwerking op het niveau van de betrokken vakken. Daarnaast is er voor geschiedenis in de laatste jaren een groot verloop in de opdrachtenverdeling. Dit alles heeft voor gevolg dat de samenwerking beperkt is en dat de kwaliteit van de leerplanrealisatie verschillen per leraar vertoont. Het leerboekgericht werken leidt wel tot enige samenhang, maar verder ontbreekt een leerlijn die het aanbod en de evaluatie gelijkgericht afstemt op de leerplandoelstellingen en op het vereiste beheersingsniveau.

*Overleg
Vorming*

De deelname aan vakinhoudelijke en algemeen pedagogische nascholing verschilt eveneens per leraar. Daarbij gaan leraren nog te veel uit van het beschikbare aanbod en onvoldoende van reële behoeften of noden, zoals de integratie van historische vaardigheden (met ICT-toepassingen) en de validiteit van de evaluatie.

3.1.1.3 Kantoortechnieken, verkoop en toegepaste economie in tso tweede graad in de studierichting Handel (leerplan 2006/128)

Voldoet niet

De leerplanrealisatie is onvolledig en de evaluatiepraktijk is niet valide. De school voldoet niet aan de minimale materiële vereisten.

Onderwijsaanbod
*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het aanbod voor handelseconomie is onvolledig. De leerlingen realiseren de leerplandoelstellingen in verband met de actualiteitsmap niet. Zij verzamelen weliswaar enkele krantenknipsels, maar die sluiten onvoldoende aan bij de leerplanitems over het bedrijfsleven enerzijds en een algemeen economisch onderwerp anderzijds. De school kan niet aantonen dat de leerlingen de didactische uitstappen die het leerplan eist, hebben voorbereid en uitgevoerd. De rapportering en de evaluatie van die uitstappen ontbreken eveneens. Ook van de leerplandoelstellingen in het kader van de beide projecten kan de school geen realisatiebewijzen voorleggen.

Voor boekhouden is het aanbod nagenoeg volledig, maar zeer onevenwichtig. Ten gevolge van de samenzetting in graadklassen gaat erg veel tijd naar herhaling. Ook wordt veel meer aandacht besteed aan de enkelvoudige boekhouding dan het leerplan vereist. Daardoor moeten een aantal leerplandoelstellingen op het einde van het jaar te snel behandeld worden om een grondige verwerking door de leerlingen mogelijk te maken. De school kan niet aantonen dat de leerlingen de doelstellingen met betrekking tot het didactisch boekhoudpakket realiseren.

De hoofdzakelijk theoretische benadering van kantoortechnieken gaat voorbij aan de leerplanvisie, die een praktijkgericht inzicht in de werking van een secretariaat vooropstelt. Daardoor realiseren de leerlingen de doelstellingen inzake het hanteren van kantooruitrusting, -materiaal en -materieel niet. Ze komen evenmin toe aan praktijkoefeningen in verband met communicatie, klasment en archief. Er wordt daarentegen wel tijd gespendeerd aan onderwerpen die buiten het leerplan vallen.

Ook voor verkoop worden een aantal uitbreidingsdoelstellingen en heel wat leerinhouden behandeld die niet in het leerplan voorkomen. Daardoor kunnen de leerlingen de praktische doelstellingen in verband met het verkoopgesprek niet realiseren. Ook aan didactische uitstappen komen ze niet toe. Van het project “mijn eigen winkel” kon de school voor het afgelopen schooljaar geen realisatiebewijzen voorleggen.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school voldoet aan de minimale materiële vereisten van het leerplan voor het deelvak toegepaste economie (handelseconomie en boekhouden). De gebruikte lokalen beschikken over een computer met projectiemogelijkheid. De leerlingen kunnen indien gewenst uitwijken naar een computerlokaal.

Voor de deelvakken kantoortechnieken en verkoop voldoet de uitrusting niet. Er is geen lokaal met het uitzicht van een kantoor, dat voorzien is van het minimum aan meubilair, apparatuur, materiaal en materieel dat het leerplan eist. Evenmin is er voor de lessen verkoop een verkoopklas met het uitzicht van een verkoopruimte beschikbaar. De didactische winkelruimte voor de studierichting Verkoop wordt niet gebruikt door de leerlingen van de studierichting Handel.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Voor handelseconomie weerspiegelt de onvolledigheid van het aanbod zich in de evaluatie. De evaluatie van het dagelijks werk is bovendien onevenwichtig. Dat komt doordat op de meeste toetsen het aantal vragen beperkt is, waardoor de behandelde leerstof slechts steekproefsgewijs wordt geëvalueerd. De examens kennen wel een correcte spreiding van de vragen over de behandelde leerstof en zijn op die manier representatief voor het geheel van de leerplandoelen. De toetsen en examens bevatten vrijwel uitsluitend vragen die kennisreproductie beogen. Op bijna geen enkel ogenblik dienen de leerlingen hun kennis te hanteren in concrete probleemsituaties. Bovendien worden op de examens systematisch exact dezelfde vragen hergebruikt als op de toetsen.

De evaluatie voor boekhouden is, net zoals het aanbod, vrij volledig maar onevenwichtig. Ook worden, in tegenstelling tot wat in de lessen gebeurt, op de toetsen en examens de T-vorm en het journaal amper gebruikt. De leerlingen dienen de meeste oefeningen enkel in de coderingstabellen te maken. Dit is in strijd met wat het leerplan vereist.

Ook voor kantoortechnieken vertoont de evaluatie dezelfde hiaten als het aanbod: de praktijkgerichte doelstellingen komen onvoldoende aan bod, terwijl een aanzienlijk deel van de punten staat op leerstof die buiten het bestek van het leerplan valt.

Voor verkoop hebben de meeste vragen op toetsen en examens betrekking op uitbreidingsdoelstellingen of leerinhouden die niet in het leerplan voorkomen. Ze zijn ook uitsluitend gericht op kennisreproductie.

Leerbegeleiding	De lessen verlopen rustig en in een aangename sfeer, en de meeste leerlingen zijn bij het lesgebeuren betrokken. In handelseconomie wordt voldoende aandacht besteed aan het verwerven van de vak- en schooltaal. In boekhouden ligt de nadruk op het boekhoudkundig redeneren door het gebruik van het boekhoudalgoritme. Voor kantoortechnieken en verkoop zijn op de digitale leeromgeving extra oefeningen, studietips en woordenlijsten ter beschikking. De leerlingen weten op voorhand wat van hen verwacht wordt voor de toets of het examen. De leraren geven voldoende feedback wanneer ze verbeterde taken of toetsen teruggeven.
<i>Preventief</i>	
<i>Curatief</i>	

3.1.1.4 Fysica in aso tweede graad (leerplannen 2012/005 en 2012/004)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden onvoldoende gerealiseerd. Het aanbod is onevenwichtig en onvolledig, met te weinig aandacht voor de wetenschappelijke vaardigheden. De afstemming op de doelgroep is niet transparant. De evaluatiepraktijk is te veel gericht op reproductie en onvoldoende transparant.

Onderwijsorganisatie	In de aso-studierichtingen van de tweede graad kiezen de leerlingen in het complementair gedeelte tussen drie opties van telkens drie lesuren.
<i>Organisatie curriculum</i>	
<i>Samenstelling klasgroepen</i>	

De leerlingen van de studierichtingen Latijn, Economie en Humane wetenschappen kunnen kiezen voor de optie 'wetenschappen-wiskunde'. Dit houdt een extra lesuur chemie, fysica en wiskunde in. Voor fysica komt het hier op neer dat deze leerlingen het leerplan 2012/004 (2 lestijden/week) aangeboden krijgen in plaats van het verplicht te volgen leerplan 2012/005 (1 lestijd/week). Bij het aanbod en de evaluatiepraktijk wordt onvoldoende bewust omgesprongen met het beheersingsniveau (zie verder). Zo werd bij leerlingen met een jaartekort voor fysica onvoldoende nagegaan of dit te wijten was aan een tekort voor de basisvorming of het complementair gedeelte.

De leerlingen van de studierichting Wetenschappen volgen de optie 'wetenschappelijk werk'. Dit houdt een extra lesuur biologie, chemie en fysica in. Voor fysica komt het hier op neer dat deze leerlingen het leerplan 2012/004 (2 lestijden/week) aangeboden krijgen met daarnaast een extra lesuur wetenschappelijk werk. Ook bij deze leerlingen werd tot vorig schooljaar weinig bewust omgesprongen met het aanbod en de evaluatiepraktijk (zie verder).

Onderwijsaanbod	De verschillende onderwerpen waarrond de leerplandoelstellingen zijn geclusterd, komen aan bod. De uitwerking van de leerplandoelstellingen vertoont echter verschillende knelpunten.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Het eerste knelpunt is het onevenwichtig aanbod. Zo wordt er in het eerste leerjaar te veel tijd en aandacht besteed aan de leerplanonderdelen 'SI-eenhedenstelsel' en 'massadichtheid', dit ten koste van de leerplanonderdelen 'krachten' en 'druk'. In het tweede leerjaar is er in alle lesgroepen te weinig aandacht voor het leerplanonderdeel 'faseovergangen'.

Een tweede knelpunt is de onvoldoende aandacht voor de algemene doelstellingen, in het bijzonder de ‘wetenschappelijke vaardigheden’ en ‘wetenschap en samenleving’.

Het al dan niet uitvoeren van voldoende leerlingenproeven zoals het leerplan voorschrijft, is sterk afhankelijk van de leraar. Bepaalde lesgroepen voerden vorig schooljaar te weinig leerlingenproeven uit. Bovendien zijn er grote kwaliteitsverschillen bij de aanpak van leerlingenproeven. De vakgroep maakte hierover weinig afspraken. Er is geen sprake van een evenwichtige opbouw van de leerlijn ‘leren onderzoeken/onderzoekend leren’ zoals het leerplan vraagt. In de studierichting Wetenschappen realiseren de leerlingen de leerlingenproeven in het complementair uur wetenschappelijk werk.

Het is niet transparant hoe leraren werken aan het domein ‘wetenschap en samenleving’. Niet alle leerlingen voeren een informatieopdracht uit. Bovendien is de vakgroepafpraak over de verdeling van de contextgebieden (duurzaamheid, cultuur en maatschappij) onvoldoende duidelijk voor elke leraar.

Een derde knelpunt is het onvoldoende bewust omgaan met het beheersingsniveau van de doelgroep. Leerlingen uit de studierichtingen Economie-Latijn-Humane wetenschappen met optie ‘wetenschappen-wiskunde’ volgen veelal de lessen fysica in dezelfde lesgroep samen met de leerlingen van de studierichting Wetenschappen. Binnen deze lesgroep(en) is er geen differentiatie en houden leraren weinig rekening met de diepgang waarmee thema’s kunnen/moeten aangeboden worden. Zo zijn er leerlingen die te weinig of te veel uitgedaagd worden met meer inzichtelijke of verdiepende opdrachten.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De lessen vinden plaats in een ruim en goed uitgerust wetenschapslokaal met internetaansluiting en mogelijkheid tot projectie. Er is voldoende didactisch materiaal aanwezig voor demonstratie- en leerlingenproeven. De leermiddelen zijn ordelijk opgeborgen en goed geïnventariseerd. Het lokaal is met informatierijk materiaal aangekleed.
---	---

ICT beperkt zich tot projectie van ondersteunende presentaties tijdens de lessen. Het ICT-gebruik bij de leerlingen is beperkt, hoewel de school zorgt voor een vlotte toegang tot verschillende multimedialokalen.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De knelpunten in het aanbod omtrent het evenwicht en het beheersingsniveau laten zich ook voelen bij de evaluatiepraktijk. Bovendien zijn er grote kwaliteitsverschillen bij de evaluatiepraktijk per leraar. Toetsen en examens zijn soms onverzorgd en onvoldoende visueel ondersteund en niet altijd voorzien van een puntenverdeling. De vraagstelling is te veel gericht op reproductie en te weinig op inzicht en toepassing. De vakgroep zelf bewaakt weinig de kwaliteit van de evaluatiepraktijk.
---	--

Het is niet transparant hoe de leerplandoelstellingen met betrekking tot de 'wetenschappelijke vaardigheden' en 'wetenschap en samenleving' geëvalueerd worden. De vakgroep maakte hiervoor geen afspraken, waardoor er ook hier grote verschillen zijn per leraar.

Bij de evaluatie- en rapporteringspraktijk is het verschil tussen basis-, specifiek- en complementair gedeelte onvoldoende duidelijk. De school vermeldt vanaf dit schooljaar het complementaire vak wetenschappelijk werk apart naast het vak fysica. Dit is zeker een verduidelijking, maar op die manier worden de leerlingenproeven beoordeeld binnen wetenschappelijk werk en niet binnen het vak fysica zoals het leerplan vraagt.

Leerbegeleiding De lessen verlopen gestructureerd met het onderwijsleergesprek als meest gebruikte werkvorm. Er is voldoende aandacht voor demonstratieproeven en het contextrijk aanbieden van de leerinhouden.

Preventief
Curatief

Sommige leraren bieden naast het leerboek extra ondersteunend leermateriaal aan via overzichtsbladen en schema's.

Bij moeilijkheden voor het vak krijgen leerlingen extra remediëringlessen of worden ze doorverwezen naar de leercoaches op woensdagnamiddag. Het geven van feedback bij het verbeteren van taken, toetsen en examens of het werken met verbeter sleutels is nog niet bij alle leraren ingeburgerd in de onderwijspraktijk.

3.1.1.5 Plastische opvoeding in bso tweede graad in de studierichting Verzorging-voeding (leerplan 2005/082)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De evaluatie voldoet nipt. De leerbegeleiding is vrij goed uitgewerkt.

Onderwijsaanbod Plastische opvoeding kenmerkt zich door de leerlingengerichtheid, de zorg voor de vorming van de artistiek-creatieve reflex en de vakinhoudelijke deskundigheid van de leraren. Een sterkere leerplangerichtheid kan de studieresultaten op een hoger niveau tillen.

Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De jaarplannen worden opgemaakt op het digitale leerplatform. Hierbij wordt voornamelijk vertrokken vanuit de opdrachten en te weinig vanuit een gedegen leerplanstudie. Een aantal leerplandoelen wordt slechts gedeeltelijk of in mindere mate aangereikt. De leerstofopbouw verloopt onscherp omdat het geboden onderwijs te weinig vertrekt van doordachte verticale leerlijnen. Dit stremt ook de verzelfstandiging van het leerproces.

Er wordt veel aandacht geschonken aan beeldbeschouwing, kunstinitiatie en creatieve denktechnieken. Dit bevordert het experimenteren en de ontwikkeling van een eigen beeldtaal, merkbaar in de grote diversiteit van de leerlingenrealisaties.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	Op de campus Assebroek is het vaklokaal plastische opvoeding samen met dat van techniek ondergebracht in een apart gebouw. In de tussenliggende klas wordt een schaars ingericht computerlokaal gedeeld.
	Het vaklokaal is voorzien van een computer en een vaste beamer. De mogelijkheid om te verduisteren ontbreekt, evenals een groot afwasbaar bord. In de klas zijn een aantal werktuigen zoals een kolomboor, een dubbele slijpmachine en werkbanken aanwezig. De leraren zetten deze in om andere materialen, zoals metaal, te laten verwerken in de leerlingenwerken. Het lokaal is tegelijk een uitstalruimte voor de leerlingenrealisaties en mag terecht een creatief inspirerende leeromgeving genoemd worden.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie is onvoldoende expliciet teruggekoppeld naar de leerplandoelstellingen. Doordat de scores toegekend worden op het einde van een opdracht is er sprake van gespreide evaluatie. De leraren geven scores op basis van twee of drie criteria. Alhoewel mee in de beoordeling van de leraren opgenomen, tonen deze scores weinig of geen appreciatie van algemene of vakgebonden attitudes. Het is onduidelijk hoe de evaluatie aanleiding geeft tot het geven van feedback of het opstellen van een individuele bijsturing.
	De leraren communiceren de opgave van de opdrachten mondeling. Door het ontbreken van een schriftelijke neerslag weten de leerlingen noch de ouders op voorhand wat de doelstellingen zijn en de criteria waarop ze zullen beoordeeld worden.
	De leerlingresultaten zijn over het algemeen behoorlijk. Ze reflecteren een grote aandacht van de leraren voor het creatief verwerken van de eigen leefwereld door de leerlingen. Techniek staat overwegend in functie van het resultaat en niet omgekeerd. Dit spoort de leerlingen aan om zich meer op inhoud en beeldtaal te richten.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	In de klas heerst een aangename sfeer. De leerlingen bekijken en becommentariëren spontaan elkaars werk. Voor verscheidene opdrachten werken de leerlingen samen. De leraren schuwen het niet om grote projecten op te zetten. Dit bevordert het vermogen tot plannen en samenwerken van de leerlingen.
	Het leerproces wordt ondersteund door een invulboekje en eigen notities. De leerlingen houden hun tekeningen bij in werkmapjes, die echter schraal ogen. Het leerproces en de artistieke opdrachten worden nauwelijks onderbouwd met documentatiestudie, informatiebladen, ideeontwikkeling of experimenteel onderzoek. Mede daardoor hebben de leraren het moeilijk om aan te tonen dat de leerlingen met groeiende zelfstandigheid leren omgaan met de leerstof.
	De leraren kunnen vlot omgaan met de computer en zetten deze in bij het kaderen van de opdracht. Ze wenden een rijke digitale beeldbibliotheek aan om de component kunstinitiatie te ondersteunen. Ze zetten een digitaal tekenprogramma in om verschillende technieken te demonstreren.

Deskundigheidsbevordering De leraren plastische opvoeding missen een vakeigen forum waar ze over vakgerichte of didactische onderwerpen van mening kunnen wisselen. Er zijn geen tekenen van externe ondersteuning, wat het isolement nog vergroot. Een vakgroepwerking op het niveau van de scholengroep biedt mogelijkheden om dit op te lossen.

*Vorming
Overleg*

De muzische vakken zijn nu ondergebracht bij de opvoedkundige vakken. Dit zou de inhoudelijke wisselwerking dienen te bevorderen, maar hier komen hoofdzakelijk praktisch-organisatorische thema's aan bod.

3.1.1.6 Frans in aso tweede graad en derde graad (leerplannen 2012/002, 2004/038, 2006/043)

Voldoet niet

Het onderwijsaanbod is onsamenhangend. De evaluatiepraktijk is onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen. De specifieke eindtermen worden onvoldoende gerealiseerd.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Grote individuele verschillen in de volledigheid, het evenwicht en het beheersingsniveau waarmee de leerplandoelen worden gerealiseerd, leiden tot een onsamenhangend onderwijsaanbod. Binnen de graden wordt de relatief voldoende invulling van het leerstofaanbod in het ene leerjaar tenietgedaan door een minimalistische invulling in het andere. Zo ontstaan er hiaten in de dekking van de tekstsoorten en de verwerkingsniveaus. Strategieën krijgen doorgaans weinig aandacht. Over de graden heen vertoont het onderwijsaanbod weinig samenhang.

Wat de kenniscomponent betreft, is er ook een divergerende praktijk in de mate waarin die geïntegreerd wordt in de vaardigheden. Sommige leraren hanteren de inductieve leerweg die de leerplannen aanprijzen, terwijl andere teruggrijpen naar de deductieve methode, waarbij een grammaticaal item expliciet wordt aangebracht, gevolgd door vormgerichte oefeningen zonder functionele context. Hierbij krijgt de kenniscomponent doorgaans ook nog een groter gewicht dan de vaardigheden.

Binnen het vaardigheidsonderwijs wordt de ontwikkeling van de luistervaardigheid bevorderd door het consequent gebruik van het Frans als instructietaal. Het vlotte en verzorgde taalgebruik van de leraren zorgt ervoor dat de lessen een permanente oefening worden in het begrijpen van de gesproken taal. Daarbij leren de leerlingen de 'langage de classe' gebruiken. Als onderdeel van de leesvaardigheid is er veel aandacht voor huislectuur.

De interculturele component krijgt ook veel aandacht. De leerlingen komen in contact met de Franstalige wereld en cultuur tijdens studiereizen, een uitwisseling en filmvoorstellingen.

De realisatie van de specifieke eindtermen in de pool Moderne talen voldoet niet. De verbreding van de communicatieve vaardigheden van de basisvorming wordt slechts beperkt gerealiseerd en de verdieping van de reflectie op taal en communicatie, taal en cultuur en taal als systeem wordt helemaal niet gerealiseerd. Het hoger verwerkingsniveau dat de specifieke eindtermen beogen, wordt niet bereikt. De onderzoekscompetentie komt aan bod, maar niet in een opdracht die alle fasen van het onderzoeksproces doorloopt. De opdracht is zo ruim geformuleerd dat het stellen van een relevante onderzoeksvraag problematisch is.

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

Net als het onderwijsaanbod is de evaluatiepraktijk een lappendeken met wisselende afstemming op de leerplandoelen. Er zijn afspraken over de puntenverdeling voor de examens, maar voor dagelijks werk is de frequentie en het evenwicht tussen kennis en vaardigheden zeer persoonsgebonden. Op de examenkopijen worden de geëvalueerde leerplandoelen vermeld, maar het verband tussen de vraagstelling en het leerplandoel is vaak betwistbaar.

Wat de receptieve vaardigheden betreft, is de evaluatie eenzijdig gericht op bepaalde tekstsoorten (met name informatieve teksten) en verwerkingsniveaus. Het beoordelende niveau wordt zelden getoetst. Voor de evaluatie van de productieve vaardigheden zit er geen lijn in het gebruik van criteria. Leraarafhankelijk worden globale of analytische scoringswijzers gebruikt. De criteria worden niet verticaal in complexiteit opgebouwd.

De evaluatie van de kenniscomponent is overwegend reproductief. Grammatica en woordenschat worden hoofdzakelijk geëvalueerd met gesloten oefeningen in een beperkte context. Taaltaken waarin leerlingen hun kennis op creatief-communicatieve wijze moeten inzetten, behoren nog niet tot het evaluatie-arsenaal.

De evaluatie van de studierichtingen met Moderne talen verschilt nauwelijks van de evaluatie van de andere studierichtingen van de derde graad. De evaluatie van de onderzoekscompetentie bestrijkt niet alle stappen van het onderzoeksproces. De andere specifieke eindtermen worden niet geëvalueerd.

In een aantal studierichtingen van de derde graad wijzen de zeer lage klasgemiddelden en de vele tekorten erop dat de leerplandoelen door de meeste leerlingen niet bereikt worden. Deze vaststelling noopt tot reflectie over bijstellingen in het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk.

De rapportcommentaren zijn over het algemeen motiverend geformuleerd en bevatten relevante informatie over het leerproces en hoe het bijgestuurd kan worden.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen in een veilig en stimulerend leerklimaat. Enkele leraren hebben echter weinig positieve verwachtingen ten aanzien van hun leerlingen en slagen er niet in hun leerlingen te motiveren voor het vak Frans.

De meeste leraren ondersteunen hun leerlingen wel degelijk in hun leerproces, onder meer met klasafspraken en leerstofoverzichten. Ze geven feedback op toetsen, al blijven bij sommige leraren toetsen onverbeterd door de leerlingen. Bij tegenvallende resultaten bieden zij remediëring. Op het examen krijgen zij tips en gelegenheid tot zelfevaluatie. De repertoria bieden een overzichtelijk beeld van de evaluatie voor dagelijks werk, maar niet alle leraren gaan daar even zorgvuldig mee om. Ook vertonen sommige notities weinig structuur en toetsen zijn soms slordig gelay-out.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De meeste lessen hebben plaats in een vaklokaal dat uitgerust is met de materiële middelen die de leerplannen voorschrijven. De meeste leraren maken daarvan adequaat gebruik. De vaklokalen zijn taalspecifiek aangekleed.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Instabiliteit in de samenstelling en gebrek aan dynamisch leiderschap hebben van de vakgroep een stuurloos overlegorgaan gemaakt dat er niet in slaagt de kwaliteit op vakniveau te bewaken. Grote individuele verschillen in het onderwijsaanbod, de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding zijn daarvan het gevolg. Taaloverstijgend wordt niet overlegd met het oog op de realisatie van de specifieke eindtermen in de pool Moderne talen.

Ondanks de vele nascholingsbehoeften, onder meer op het vlak van taaltaken en de specifieke eindtermen, is de deelnemingsgraad de laatste jaren sterk afgenomen. Bovendien is de spreiding over de leden van de vakgroep zeer ongelijk.

Interimarissen krijgen geen doeltreffende aanvangsbegeleiding door de collega die ze vervangen.

3.1.1.7 Fysica en toegepaste fysica in tso tweede graad in de studierichting Sociaal technische wetenschappen en toegepaste fysica in tso derde graad in de studierichting Sociaal technische wetenschappen (leerplannen 2012/020, 2013/006 en 2007/059)

Voldoet niet

De leerplandoelstellingen worden onvoldoende gerealiseerd. Het aanbod is onevenwichtig. De evaluatiepraktijk is te veel gericht op reproductie en onvoldoende transparant.

Onderwijsaanbod
Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang

De verschillende onderwerpen waarrond de leerplandoelstellingen zijn geclusterd, komen aan bod, maar zowel voor fysica als toegepaste fysica is dit onvoldoende evenwichtig. In beide vakken is er te veel aandacht voor het SI-eenhedenstelsel, dit ten koste van de leerplanonderdelen 'druk', 'warmte' en 'faseovergangen'.

In de tweede graad sluiten de opdrachten binnen toegepaste fysica aan bij de leerinhouden van fysica. Een functionelere uitwerking van deze opdrachten kan er voor zorgen dat ze meer bijdragen tot het verwerven van inzicht in de materie.

Leerlingen voeren in beide graden voldoende leerlingenproeven uit en maken voldoende informatieopdrachten. Op die manier is er aandacht voor de 'wetenschappelijke vaardigheden' en 'wetenschap en samenleving'. Toch stellen zich een aantal problemen omtrent de leerplangerichte aanpak. Leerlingenproeven zijn niet altijd gekaderd binnen betekenisvolle contexten. Leerlingen leren weinig onder begeleiding zelf een onderzoeksvraag en hypothese formuleren, een onderzoeksplan op te stellen en te rapporteren. Er is geen duidelijke leerlijn voor de ontwikkeling van onderzoeksvaardigheden en attitudes. Leerlingen oefenen informatie- en communicatievaardigheden enkel aan de hand van ict-zoekopdrachten en niet, zoals het leerplan aanbeveelt, via actieve werkvormen. Informatieopdrachten zijn onvoldoende aangestuurd en begeleid. Bij de uitwerking van informatieopdrachten staat de leerling als gebruiker van wetenschappelijke kennis onvoldoende centraal. Positief is dat leerlingen regelmatig leren meetwaarden ordenen in een tabel en leren voorstellen in een grafiek.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De lessen vinden plaats in een goed uitgerust wetenschapslokaal met internetaansluiting en mogelijkheid tot projectie. Het lokaal oogt weinig uitdagend. Er is voldoende didactisch materiaal aanwezig voor demonstratie- en leerlingenproeven. In het wetenschaps- en preparatielokaal staan tal van kasten met niet gebruikte, verouderde leermiddelen. Nieuw aangekocht demonstratiemateriaal werd nog niet gebruikt, wegens onvoldoende ondersteuning om dit te kunnen integreren in de onderwijspraktijk.

ICT beperkt zich tot projectie van ondersteunende presentaties tijdens de lessen. Het ICT-gebruik bij de leerlingen is beperkt tot het maken van informatieopdrachten.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De nadruk bij de evaluatiepraktijk ligt te veel op het kennen van de fysische basisbegrippen bij de verschillende thema's en onvoldoende op het inzichtelijk aanwenden ervan, zoals het leerplan vraagt. Het evalueren van begrippenlijsten en de vele reproductievragen bij toetsen en examens getuigen hiervan.

Er stellen zich ook tal van problemen bij de vraagstelling zelf. Deze vertoont hinderlijk veel taalfouten en onduidelijke formuleringen. Het veelvuldig gebruik van meerkeuzevragen zonder het vragen naar verantwoording levert weinig info op over de mate waarin leerlingen inzicht verwerven.

De vakgroep zelf bewaakt weinig de kwaliteit van de evaluatiepraktijk.

Het is niet transparant hoe de leerplandoelstellingen met betrekking tot de 'wetenschappelijke vaardigheden' en 'wetenschap en samenleving' geëvalueerd worden. Er zijn geen duidelijke criteria voor de vakattitudes, de onderzoeks- en informatievaardigheden. De vakgroep maakte hiervoor geen afspraken.

Leerbegeleiding De lessen verlopen gestructureerd met het onderwijsleergesprek als meest gebruikte werkvorm. Er is voldoende aandacht voor demonstratieproeven en het contextrijk aanbieden van de leerinhouden.

*Preventief
Curatief*

Naast het leerboek is er extra ondersteunend leermateriaal via overzichtsbladen, eigengemaakte cursussen en schema's. De samenhang van het geheel is niet altijd duidelijk. Leerlingen maken tal van contextloze, kennisgerichte begrippenlijsten. Hierbij is de focus onvoldoende gericht op een betere begrips- en inzichtverheldering of wetenschappelijke geletterdheid.

Bij moeilijkheden voor het vak krijgen leerlingen extra remediëringslessen of worden ze doorverwezen naar de leercoaches op woensdagnamiddag.

3.1.1.8 Muzikale opvoeding in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen, in bso tweede graad in de studierichting Verzorging – voeding en in tso derde graad in het eerste leerjaar van de studierichting Sociale en technische wetenschappen (leerplannen 2004/014, 2002/103, 2002/330).

Voldoet

De leerplanrealisatie is volledig en goed afgestemd op de verschillende lesgroepen. De leerlingenbegeleiding is kwaliteitsvol. De evaluatiepraktijk is goed, maar de organisatie kan meer vernieuwend ingevuld worden.

Onderwijsaanbod De jaarplannen worden overwegend opgevat en uitgewerkt als administratieve documenten en minder als instrumenten die aanzetten tot reflecteren over de leerplanrealisatie.

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

De leerplanbehandeling binnen de tweede graad en het eerste leerjaar van de derde graad Sociale en technische wetenschappen is vrij volledig. Binnen de muziekpraxis is er ruime aandacht voor het zingen en dit met een gevarieerd repertoire. Soms is er een link met songs die gespeeld worden in de schoolband. Het instrumentaal musiceren gebeurt. De invulling ervan kan naar instrumentatie en repertoire op een meer eigentijdse manier gebeuren.

Bij de leerplanbehandeling ligt de focus sterk op het verkennen van het standaardrepertoire uit de klassieke muziek. Het betreft overwegend programmamuziek die via analyse degelijk behandeld wordt. Dit komt onder meer tot uiting binnen thema's als toneelmuziek, muziek in de concertzaal, sprookjes in de muziek en filmmuziek. De verkenning van muziektheoretische begrippen en de koppeling aan de muziekpraxis verdient een meer eigentijdse invulling.

Ook in de studierichting Verzorging-voeding gebeurt de leerplanrealisatie kwaliteitsvol. Er wordt goed gewerkt aan de specificiteit van muziekbeleving bij jonge kinderen en ouderen. Deze leerplandoelstellingen worden goed behandeld en leveren ook winst op voor de invulling van het vak expressie in de derde graad. Daarnaast zijn er ook de leerplangerichte muzieklessen die de verdere muzikale ontwikkeling van de individuele leerling vooropstellen. Voor deze lessen wordt rekening gehouden met de muzikale belangstelling van de leerlingen. Soms vormt dit de aanzet voor het verkennen van nieuwe elementen binnen de wereld van de muziek. De verhouding tussen het aantal lessen over enerzijds de muziekbeleving bij jonge kinderen en ouderen en anderzijds de muzikale ontplooiing van de leerling, is weloverwogen.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatiepraktijk is opgesplitst in muziekbeluisteren, praktijk en permanente evaluatie. Dit laatste is nog niet helemaal uitgezuiverd omdat er ook nog proefwerken voor muzikale opvoeding plaatsvinden. De evaluatie spoort met de leerplanrealisatie. Bij schriftelijke evaluaties kan het aantal vragen dat vanuit het muziekbeluisteren vertrekt, nog uitgebreid worden. Binnen de studierichtingen Verzorging-voeding is de evaluatiepraktijk terecht sterk gericht op de muziekpraxis. De aangewende criteria voor het evalueren van de muziekpraxis zijn doordacht, relevant en haalbaar. Zowel de opmaak als de correcties van de evaluaties zijn goed. Positief zijn ook de richtlijnen bij het oplossen van het examen, het inzetten van zelfevaluatie en de examenchecklist voor een kwaliteitsvolle evaluatie. De resultaten zijn overwegend goed.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De muziekles vertrekt vanuit duidelijk afspraken voor een goed verloop ervan. Deze afspraken zijn schriftelijk vastgelegd en ter kennis en ondertekening gesteld van leerlingen en ouders. De opmaak van de lesnotities kan beter, vooral inzake uniformiteit en het onderscheid tussen hoofd- en bijzaak. Dit vormt een belemmering voor het leren leren.

Uit gesprekken blijkt dat de leerlingen graag naar de muziekles komen omdat deze een bijzonder moment vormt in de lesweek. De schoolband is een mooi initiatief en biedt de kans aan leerlingen en leraren om wekelijks collectief te musiceren. De afstemming van deze muzikale formatie op de specifieke mogelijkheden binnen de school, is een sterk punt binnen de leerbegeleiding. Dit initiatief geeft ook mee invulling aan de brede en harmonische vorming op school.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De minimale materiële leerplanvereisten zijn aanwezig. Het schoolmeubilair is degelijk, ook inzake ergonomie. De aankleding van het muzieklokaal is evenwel sober. Het leslokaal is vooralsnog te weinig uitgebouwd als een uitnodigende ruimte voor kunsteducatie.

Deskundigheidsbevordering
Overleg
Vorming

Er wordt nascholing gevolgd, zowel algemeen pedagogisch als vakgericht. Het aanbod van algemeen pedagogische nascholing wordt soms georganiseerd door de scholengroep. De vakgroepwerking die op school een aantal expressievakken bundelt, levert voor het muziekonderwijs weinig op. Men komt er nog niet toe om doelgericht samen te werken rond brede thema's zoals bijvoorbeeld leerbegeleiding en evalueren.

Voorts verdient het aanbeveling om meer te investeren in een schooloverstijgende vakgroep voor muziekonderwijs. Zo kan een interessant forum ontstaan voor leerplanstudie, het uitwisselen van ideeën en het delen van expertise. In de scholengroep zijn overigens een aantal scholen met precies hetzelfde aanbod voor muzikale opvoeding. Collegiaal overleg mag bijgevolg geen gemiste kans blijven.

3.1.1.9 Project algemene vakken (PAV) in bso tweede graad en derde graad (leerplannen 2012/017 en 2014/035)

Voldoet niet

Niet alle leerplandoelstellingen worden in voldoende mate of in voldoende functionele context aangeboden. De gerichtheid op de maatschappelijke weerbaarheid van de leerlingen voldoet niet in sommige onderdelen. In de derde graad beantwoordt het bereik van de leerplandoelstellingen niet overal aan het vereiste beheersingsniveau. De leerlingenevaluatie is in beide graden niet voor alle lesgroepen voldoende op de leerplandoelstellingen afgestemd.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

Het aanbod van PAV is samengesteld uit thema's en frequente bespreking van allerlei actualiteit via jongerenkranten en bijbehorende opdrachten. Gezien de leerjaren van de studierichting Verkoop per graad verticaal samenzitten, gebeurt de planning van de thema's volgens een tweejarige cyclus. Met uitzondering van enkele onderwerpen vertoont het aanbod geen leerlijn en studierichtingsoverstijgende samenhang. Thema's die de algemene vorming of de maatschappelijke weerbaarheid van de leerlingen bevorderen en actualiteitsonderwerpen uit de jongerenkranten komen in een veeleer onsamenhangende volgorde aan bod. Hoewel er inhoudelijk aanknopingspunten zijn, is er weinig expliciete aansluiting met de vakoverschrijdende eindtermen. Er zijn ook weinig toepassingen van ervaringsgericht leren zoals opdrachten in levensechte contexten, getuigenissen of studiebezoeken.

Eerzijds komen verschillende taalvaardigheden geïntegreerd aan bod in de frequente opdrachten van informatieverwerving en -verwerking. Anderzijds zitten in het aanbod te veel woordenschat-, taal- en spel oefeningen buiten context, die niet ondersteunend zijn voor de functionele taalvaardigheid van de leerlingen. Spreek- en luistervaardigheid in interactie komt te weinig voor. De leerlingen leren wel verschillende tekstsoorten kennen, maar leren onvoldoende weerbaar omgaan met verschillende tekstsoorten in functionele en probleemstellende context. In de derde graad zijn de taaltaken niet overal voldoende afgestemd op het vereiste beheersings- en verwerkingsniveau. Vooral de verwerking op het beoordelende niveau komt onvoldoende voor. Ook het formuleren en argumenteren van een eigen mening gebeurt er niet op het vereiste beheersingsniveau.

De verschillende rekenvaardigheden komen aan bod, maar nog te vaak buiten functionele context. In de derde graad halen de meeste leerlingen niet het beheersingsniveau om bij een gesteld probleem zelfstandig en spontaan de gepaste wiskundige denkmethode, berekening of meting toe te passen. Wat de analyse van cijfermatige gegevens betreft blijven de opdrachten meestal beperkt tot analyse en worden de leerlingen onvoldoende aangespoord om de gegevens te interpreteren in probleemstellende context. In enkele gevallen zijn de statistische gegevens verouderd.

Zelfstandig werk of groepswerk met toepassingen van informatieverwerking en -verwerking en rapportering komen geregeld voor. Daarbij maken de leerlingen gebruik van stappenplannen die hun functionele vaardigheden en organisatiebekwaamheid bevorderen, onder meer via het gebruik van instructiekaarten en de OVUR-procedure (oriënteren, voorbereiden, uitvoeren, reflecteren).

Tijd- en ruimtewustzijn zijn inhoudelijk in verschillende thema's verwerkt en komen ook frequent aan bod in de bespreking van actualiteit in de jongerenkranten. Het aanbod van onderwerpen in de jongerenkranten wordt echter onvoldoende doelgericht geselecteerd. Er is evenmin differentiatie in het verwerkingsniveau van de opdrachten tussen de tweede en de derde graad. Op het niveau van de derde graad zijn deze onvoldoende gericht op het beoordelende niveau van informatieverwerking en op de ontwikkeling van weerbaarheid, kritische zin en emancipatorisch denken en handelen.

Enkele thema's dragen concreet bij tot verantwoord consumentengedrag en tot elementen van maatschappelijke weerbaarheid, maar de kwaliteit van het aanbod en de functionele invulling verschillen per leraar. Hierdoor voldoet het aanbod van de leerplandoelstellingen 'maatschappelijk en ethisch bewustzijn, weerbaarheid en verantwoordelijkheid' niet voor alle leerlingen.

De leerplandoelstellingen 'functionele wetenschappelijke vaardigheid' zijn in beide graden evenmin voldoende en op het vereiste beheersingsniveau uitgewerkt. Er zijn wel verschillende onderwerpen of thema's die daarmee verband houden, maar de functionele natuurwetenschappelijke invalshoek is nog onvoldoende het uitgangspunt voor de uitwerking. De doelstellingen met betrekking tot erfelijkheid en evolutie zijn tot nog toe niet aan bod gekomen.

Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	In de leslokalen PAV zijn multimedia en naslagwerken of ondersteunende leermiddelen zoals rekenmachines voldoende beschikbaar. Ze worden frequent ingezet. Authentieke informatiebronnen (kranten, tijdschriften, informatiebrochures, formulieren van maatschappelijke diensten) zijn niet onmiddellijk beschikbaar en worden zelden ingezet. In de leslokalen zijn geen computers voor de leerlingen beschikbaar. De leraren kunnen wel enkele uren per week gebruikmaken van de PC-lokalen. Dit leidt tot een veeleer kunstmatige opsplitsing van het onderwijs- en leerproces in enerzijds centraal aangestuurde werkvormen en anderzijds leerlingenactieve werkvormen.
---	--

Evaluatiepraktijk

Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is samengesteld uit dagelijks werk en examens. Dagelijks werk bestaat uit frequente verwerkingsopdrachten, taal- en rekenoefeningen, groepswork en enkele presentatieopdrachten. De examens bestaan uit een meer reproductiegericht deel van kennis en vaardigheden en een vaardigheidsgericht deel met allerlei zoek- en verwerkingsopdrachten. De vele evaluatieopdrachten vertonen echter nog onvoldoende cohesie om de progressie van elke leerling per doelstellingendomein optimaal op te volgen.

De evaluatie sluit aan bij het onderwijs- en leerproces. Dit betekent dat ze representatief is voor wat de leerlingen aan kennis en vaardigheden hebben verworven, maar dat de tekorten in het aanbod ook tot uiting komen in de evaluatiepraktijk.

Om de validiteit van de evaluatie aan te sturen verwacht de school bij de vraagstelling in de examens een verwijzing naar de betrokken leerplandoelen. Niet elke leraar volgt deze richtlijn strikt op. Waar het wel gebeurt, is de evaluatie beter afgestemd op de leerplandoelstellingen, maar blijven er werkpunten met betrekking tot evaluatie in functionele context en de afstemming op het vereiste beheersingsniveau voor sommige onderdelen. In het andere geval voldoet de afstemming op de leerplandoelstellingen niet. Er is tussen de verschillende graden en leerjaren onvoldoende differentiatie. Het examen van december 2014 was voor alle leerjaren van de tweede graad Verzorging-voeding en de derde graad Verkoop quasi gelijk. Heel wat opdrachten of vragen missen functionele context en doelgerichtheid.

De koppeling van de evaluatieopdrachten aan objectieve en transparante evaluatiecriteria verschilt per leraar en varieert van voldoende tot onvoldoende. Enerzijds zijn er een duidelijke quotering, correctie en bijbehorende commentaren. Anderzijds is er vermelding van punten, maar zijn er weinig of geen sporen van correctie en commentaren. Het gebrek aan transparantie in de evaluatie maakt het ook niet mogelijk de leerlingen doeltreffend te remediëren.

Leerbegeleiding

Preventief
Curatief

In de aanvangsfase van het eerste leerjaar van de tweede graad proberen de leraren een beeld te krijgen van de beginsituatie van de leerlingen. Vaststellingen van leerachterstand voor sommige vaardigheden, leiden tot een geïntegreerde remediërende aanpak. Wanneer specifieke leerachterstand of -problemen vastgesteld worden, krijgen de leerlingen extra begeleiding op schoolniveau of worden in de lessen ondersteunende maatregelen toegepast.

De activerende werkvormen maken het mogelijk de leerlingen individueel te begeleiden en op te volgen. Het gebruik van ondersteunende leermiddelen, instructiekaarten en stappenplannen (bijv. OVUR-procedure) biedt houvast aan het leren van de leerlingen. Het proces van verzelfstandiging verloopt echter niet volgens een leerlijn en mist doeltreffendheid.

De remediërende aanpak van de leerbegeleiding verschilt per leraar. De frequente oefeningen en evaluatiemomenten en de enkele toepassingen van zelf- en peerevaluatie bieden gelegenheid tot feedback en bijsturing. Enerzijds gebeurt dit in voldoende mate. In het andere geval ontbreken duidelijke beoordelingscriteria, sporen van correctie en commentaren, waardoor een doeltreffende remediëring niet mogelijk is.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

De multidisciplinaire samenstelling van de vakgroep 'menswetenschappen', waartoe ook PAV behoort, belemmert de diepgang van de samenwerking op het niveau van de betrokken vakken. De samenwerking voor PAV beperkt zich tot het gemeenschappelijk gebruik van actualiteitskrantjes en bijbehorende opdrachten. Er is onvoldoende samenwerking voor de planning en de uitwerking van de thema's en voor de afstemming van de leerlingenevaluatie op de leerplandoelstellingen.

De deelname aan vakinhoudelijke en algemeen pedagogische nascholing verschilt per leraar. Daarbij gaan de leraren nog te veel uit van het beschikbare aanbod en onvoldoende van de reële behoeften. De vakinhoudelijke en vakdidactische deskundigheid voor PAV zijn uiteenlopend en aan bijsturing en actualisering toe.

3.1.1.10 Economie in aso derde graad in de studierichtingen Economie-moderne talen, Economie-wetenschappen en Economie-wiskunde (leerplan 2006/042)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden in voldoende mate en op het vereiste beheersingsniveau gerealiseerd. De evaluatie is valide.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het aanbod van leerplandoelen is nagenoeg volledig, evenwichtig en samenhangend. De leerlingen krijgen de economische theorie in concrete, betekenisvolle contexten aangeboden waardoor het beheersingsniveau voldoende is afgestemd op de verwachtingen van het leerplan. Er wordt ook voldoende ingespeeld op de actualiteit en een aantal intra- en extramurale activiteiten verhogen het realiteitsgehalte van de aangeboden leerstof.

De leerlingen realiseren in het eindjaar een kwaliteitsvolle onderzoeksopdracht. Daarbij is er veel aandacht voor de procesbegeleiding en krijgen de leerlingen voldoende de gelegenheid om de verschillende onderzoeksvaardigheden in te oefenen

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De leslokalen voldoen aan de minimale materiële vereisten van het leerplan. Het vaklokaal is uitgerust met een computer met projectiemogelijkheid en een digitaal bord. Er is voldoende gelegenheid om uit te wijken naar een computerlokaal, waar de leerlingen individueel aan een computer kunnen werken.

Evaluatiepraktijk	De evaluatie is representatief voor het geheel van de leerplandoelen en de vragen zijn correct gespreid over de behandelde leerstof.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	De toetsen, taken en examens bevatten zowel kennis- als toepassingsvragen. Het niveau van de vraagstelling is doorgaans goed: de meeste leerplandoelen worden bevraagd in contexten en met inbreng van actualiteit. De toetsen en examens zijn verzorgd opgesteld en bevatten een puntenverdeling per vraag. De evaluatie van de onderzoeksopdrachten gebeurt transparant, met zowel proces- als productevaluatie. De resultaten van de onderzoekscompetentie worden zowel in het dagelijks werk als in het examen verrekend.
<i>Transparantie</i>	
Leerbegeleiding	De lessen verlopen rustig en in een aangename sfeer en de meeste leerlingen zijn bij het lesgebeuren betrokken. Het zelfgemaakte cursusmateriaal is gestructureerd en aangepast aan het talig niveau van de leerlingen. Beeld- en klankfragmenten worden veelvuldig gebruikt als ondersteuning. Via de digitale leeromgeving krijgen de leerlingen heel wat extra materiaal aangeboden. De leerlingen weten op voorhand wat van hen verwacht wordt voor de toets of het examen. Ze ontvangen uitgebreide feedback wanneer ze verbeterde taken of toetsen terugkrijgen.
<i>Preventief</i>	
<i>Curatief</i>	

3.1.1.11 Expressie in bso derde graad in de studierichting Verzorging en in bso derde leerjaar van de derde graad in de studierichting Kinderzorg (leerplan 2005/073 en deel van de leerplanbundel 2010/047)

Voldoet

In de derde graad bso Verzorging worden de leerplandoelstellingen in voldoende mate gerealiseerd. Binnen het derde leerjaar van de derde graad bso Kinderzorg worden de leerplandoelstellingen van het deel Expressie eveneens in voldoende mate gerealiseerd. De leerplanrealisatie biedt een meerwaarde binnen de specifieke vorming van deze studierichtingen, in het bijzonder tijdens de stages en dit zowel bij jonge kinderen als in de ouderenzorg.

Onderwijsaanbod	Het leerplanaanbod voor expressie in de derde graad bso Verzorging gebeurt nog overwegend vanuit een klassieke vakkenindeling en bijgevolg volgens het opsplitsen in muzikale en plastische opvoeding. Het aanbod binnen deze vakken is voldoende leerplangericht en veelal degelijk, maar mist de kans om te groeien naar een meer geïntegreerde leerplanrealisatie binnen het specifiek gedeelte. Dit betekent niet dat een overleg tussen de leraren expressie onbestaande is. Er is echter een gemis aan structureel overleg. Daardoor worden een aantal vormingskansen of mogelijkheden tot uitdieping van de leerplandoelstellingen te weinig benut. Het is aangewezen om de uitdrukkelijke oproep vanuit beide leerplannen tot een sterk geïntegreerde benadering, gestalte te geven. De geïntegreerde benadering duidt vooral op een sterke samenhang van het vak expressie met de andere vakken van het specifiek gedeelte van deze studierichtingen. Vooral binnen de studierichting Kinderzorg is het onderdeel expressie nog te beperkt geïmplementeerd binnen de realisatie van deze leerplanbundel. De expressieleraren maken vooralsnog geen deel uit van de teamvergaderingen van deze studierichtingen. Ook dit bemoeilijkt een meer geïntegreerde benadering.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	

Inzake de stages voorzien de leraren expressie in een behoorlijk leerstofaanbod dat een degelijke invulling geeft aan de expressiemomenten tijdens de stageperiodes. De leraren bieden overigens aan de leerlingen heel wat ondersteuning bij de voorbereiding van concrete opdrachten. Het daadwerkelijk bezoeken van stageplaatsen door de leraren expressie is nu niet voorzien. Om de betrokkenheid te verhogen en de afstemming op het werkveld verder te versterken, zou dit echter een meerwaarde vormen. De gitaarinitiatie met focus op het leren spelen van de basisakkoorden, is een zinvol initiatief binnen deze leerplanrealisatie.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De evaluatiepraktijk wordt sterk geïnterpreteerd als het afzonderlijk evalueren van muzikale en plastische opvoeding. Deze strikte opsplitsing alsook de beperkte integratie binnen de andere vakken van het specifiek gedeelte, zorgt ervoor dat de evaluatiepraktijk niet wezenlijk bijdraagt tot het meten van de leervorderingen en leerwinst binnen het specifiek gedeelte van deze studierichtingen. Net zoals voor muzikale en plastische opvoeding is de organisatie van de evaluatiepraktijk nog niet uitgezuiverd. Naast de permanente evaluatie worden immers ook nog proefwerken georganiseerd.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

Het informatieplan muzikale opvoeding binnen expressie is interessant en biedt relevante info voor de leerlingen en de ouders. De leerlingen appreciëren in ruime mate de verbindingen tussen de lessen muzikale en plastische opvoeding en de eigenlijke toepassing via de praktijkoefeningen tijdens de stages. Ze zijn tevreden over de geboden ondersteuning door de leraren expressie bij de voorbereiding van bepaalde stageactiviteiten. Ook de observaties in de kleuterklassen bieden een interessante vorm van leerbegeleiding. De lessen expressie verlopen in een aangename en leerlingvriendelijke sfeer. Het vak expressie geeft een unieke invulling aan de schoolweek en de leerlingen volgen deze lessen graag.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De lessen gaan door in de vaklokalen voor muziek en plastische opvoeding. De vakverslagen over deze vakken bieden info terzake.

Deskundigheidsbevordering

*Overleg
Vorming*

Er wordt nascholing gevolgd, zowel algemeen pedagogisch als vakgericht. Het aanbod van algemeen pedagogische nascholing wordt soms georganiseerd door de scholengroep. Omwille van de specificiteit van de studierichting en de totaliteit van de vorming, is het noodzakelijk om geregeld te participeren aan de teamvergaderingen van de betrokken leraren van het specifiek gedeelte.

Voorts verdient het aanbeveling om te investeren in een schooloverstijgende vakgroepwerking voor expressie. Zo kan een interessant forum ontstaan voor leerplanstudie, het uitwisselen van ideeën en het delen van expertise. In de scholengroep zijn overigens een aantal scholen met precies hetzelfde studieaanbod.

3.1.1.12 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de vakoverschrijdende eindtermen bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. De VOET-werking kadert binnen de algemene schoolvisie en binnen de brede vorming met ruime aandacht voor extra-curriculaire activiteiten. De school beschikt sinds de invoering van de nieuwe VOET over een beleidsplan, ten dele aangevoerd vanuit de pedagogische begeleidingsdienst. Dit plan heeft geleid tot een partieel overzicht van de mate waarin alle VOET bij alle leerlingengroepen worden nagestreefd. Vastgestelde hiaten zijn gedeeltelijk ingevuld. Omwille van de recente fusie met de vestiging op Sint-Michiels werkt de school dit schooljaar aan een doorstart. Het beleidsplan wordt geactualiseerd aan de hand van een nieuwe beginsituatieanalyse en van doelstellingen op beleids-, leraren-, en leerlingenniveau. Momenteel zijn er in het overzicht en de planning van de school nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De school zorgt voor een behoorlijk draagvlak voor de VOET-werking, die vooral door de werkgroep VOET gestalte krijgt. In samenspraak met de schoolleiding, moedigt de werkgroep de leraren aan om een actieve bijdrage te laten leveren aan een brede vorming voor haar leerlingen. De school zorgt voor de nodige communicatie, onder meer via de schoolkalender en via de beleids- en personeelsvergaderingen. De nieuwe schoolleiding treedt stimulerend en faciliterend op. Sinds kort zijn de organisatie en coördinatie in handen van een vernieuwde werkgroep, in dialoog met de schoolleiding. Daarmee wordt de bestaande VOET-werkgroep gereactiveerd en werd een actuele inventaris van activiteiten inzake VOET opgemaakt.
Doeltreffendheid	De school heeft haar beleidsmatige aanpak van VOET recentelijk opnieuw gescreend, dit naar aanleiding van de fusie met de vestiging op Sint-Michiels. Inmiddels is een en ander reeds gedeeltelijk aangepast of bijgestuurd. De werkgroep evalueert de werking van de vakoverschrijdende initiatieven onder meer in relatie tot de beoogde VOET, maar een regelmatige en systematische toepassing kan nog versterkt worden.
Ontwikkeling	De doorstart van de VOET-werking gebeurt vanuit een degelijk overleg tussen werkgroep en schoolleiding. De werkgroep wil verder inzetten op een heel bewuste omgang van het lerarenteam met de vakoverschrijdende eindtermen. De norm is daarbij dat de diepgang van het vakoverschrijdend werk behoorlijk moet zijn vooraleer het als een bijdrage tot de werking VOET op schoolniveau ingeschaald kan worden. Deze opdracht vormt vooral een nieuwe uitdaging voor de vakgroepen. Voor een aantal initiatieven is specifieke vorming gevolgd, veelal vanuit het voorzitterschap van de werkgroep VOET. De school ging nog niet na of er bij het lerarenteam verdere professionaliseringsbehoeften zijn met betrekking tot VOET.

Uitvoering Lichamelijke gezondheid en veiligheid	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De eindtermen in verband met het leren kennen van het eigen lichaam en lichaamsbeweging zijn goed verkaveld over de drie graden en dit met een passend aanbod. Een aantal vakken neemt hierin het voortouw zoals onder meer lichamelijke opvoeding en een aantal wetenschaps- en levensbeschouwelijke vakken. De doelen in verband met het adequaat reageren op lichaamssignalen en het aannemen van een ergonomische houding worden zowel expliciet als impliciet behandeld. Dit geldt ook voor het doel in verband met de impact van maatschappelijke fenomenen op veiligheid en gezondheid. De school levert ruime inspanningen rond gezondheid, veiligheid en verkeer. Met het oog op het leren maken van gezonde voedingskeuzes wordt binnen een aantal vakken voldoende aandacht besteed aan dit gegeven. De geïntegreerde werkweek alsook een aantal andere initiatieven gespreid over het schooljaar, investeren in het realiseren van deze context. Het evalueren van deze vakoverschrijdende activiteiten door de leerlingen, kan voor sommige activiteiten explicieter uitgewerkt worden. Ook voor de invulling van deze context biedt de fusie met de vestiging Sint-Michiels een aantal perspectieven.
Socioculturele samenleving	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De school streeft deze eindtermen zowel na via een ruim aantal vakken van het curriculum als vanuit specifieke projecten met focus op één of meerdere vakoverschrijdende eindtermen. De wederzijdse beïnvloeding van kunst, cultuur, techniek, politiek, economie, wetenschappen en levensbeschouwing komt binnen het vakkenonderwijs behoorlijk aan bod. Een aantal schoolbrede initiatieven en projecten geven soms een originele invulling aan het behandelen van deze context. De eindterm in verband met de wederzijdse beïnvloeding van kunst en andere maatschappelijke domeinen komt soms impliciet aan bod, maar ook via de kunstzinnige vakken. De fusie met de vestiging Sint-Michiels biedt perspectieven om de invulling van deze context blijvend te dynamiseren.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) slaat op de hoofdvestigingsplaats Daverlostraat 132 in 8310 Assebroek en op de vestigingsplaats Baron de Serretstraat 88 in 8200 Sint Michiels. De gebouwen en terreinen van de Daverlostraat 132 in Assebroek worden gedeeld met de basisschool Jan Fevijn (Assebroek). De school ressorteert onder de scholengroep 25 die een preventieadviseur niveau II aangesteld heeft. Lokaal is een contactpersoon veiligheid en preventie aangesteld, die verantwoordelijk is voor beide campussen, ook voor de basisschool. Zij volgde recent de basisopleiding preventieadviseur niveau III.

De lokale contactpersoon zorgt ervoor dat op de algemene personeelsvergaderingen steeds een specifiek onderdeel van BVH aan bod komt. De onthaalbrochure voor nieuwe leraren maakt enkel summier gewag van evacuatie bij brand. De attitude van enkele personeelsleden tegenover het veiligheidsbeleid is voor verbetering vatbaar. Een aantal vaststellingen wijzen erop dat sommige afspraken onvoldoende ingrijpend zijn of dat niet iedereen de afspraken en instructies even strikt opvolgt.

De instelling gaat op systematische wijze haar situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles en risicoanalyses uitvoert. Elk lid van het personeel kan mondeling bij de contactpersoon veiligheid en preventie of via een digitale helpdesk melding doen van defecten of gebreken. Daardoor kent de school de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de leer- en werkomgeving van het personeel en de leerlingen.

Door een dynamisch globaal preventieplan (GPP) en een jaaractieplan (JAP) toont de school aan dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en rekening houdt met de opmerkingen van de medewerkers. Beide plannen zijn concreet en doelgericht opgesteld. Een inschatting van het budget (veeleer te krap dan te ruim) wordt na voltooiing in de planning aangevuld met de reële kostprijs van de werken. Op lange termijn zal dit leiden tot een correcte budgettering. De financiële middelen voor de verbeteringen komen van de eigen middelen en het eigenaarsonderhoud of van KIW (Kleine Infrastructuurwerken) en van GIW (Grote Infrastructuurwerken) afkomstig van de scholengroep.

Acties van het lopende JAP worden regelmatig doorgeschoven naar een volgend schooljaar. De asbestinventaris wordt niet stelselmatig geactualiseerd.

De school houdt systematisch rekening met de opmerkingen uit de controle en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst. De lokale situatie zorgt ervoor dat het laatste - summiere - brandweerverslag reeds dateert van 2002, aangevuld met een verslag uit 2007 dat enkel handelt over de toegankelijkheid van de campus voor brandweerwagens.

De tekorten die in de diverse verslagen zijn opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne zijn meestal terug te vinden in het GPP en JAP. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien en pakt de instelling aan via organisatorische maatregelen of kleinere werken. Dit gebeurt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie ten gronde.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting niet alle lesplaatsen van de instelling. De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Er wordt zowel in de klassen als in andere ruimtes veelvuldig gebruik gemaakt van losse stekkerdozen en verlengdraden. Dit is een aandachtspunt waaraan gewerkt wordt. Op de campus Assebroek is in het lokaal waar plastische opvoeding en techniek plaatsvinden (C02) de dubbele slijpmachine aan één zijde niet voorzien van de verplichte bescherming voor de bewegende gedeelten. Er is geen zone-afbakening voorzien rond de werktafels met bankschroeven.

De campus Sint-Michiels is vrij omvangrijk en vooral het terrein krijgt niet het gewenste onderhoud. Dit resulteert onder andere in veel oneffenheden op de verharde gedeeltes met kans op valgevaar. Een structureel probleem in de 'nieuwbouw' van campus Sint-Michiels zorgde jarenlang voor insijpelend vocht, scheuren in de vloeren en daaruit voortkomende schimmelvorming. Dit gegeven wordt nog dit jaar grondig aangepakt. Alhoewel correct opgeslagen en voorzien van de juiste etiketten bevat het preparatielokaal chemie veel (oude) producten. In dit lokaal en in de nabije omgeving ervan hangt een indringende geur. De kasten voor zuren en basen zijn voorzien van een afzuiging, het lokaal zelf wordt niet verlucht. In de didactische keuken worden de droge voedingsproducten in een kast op wanordelijke manier weggeborgen, zonder aandacht voor vervaldatum, verpakking of methodiek.

De instelling krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de instelling tekorten opspoot en wegwerkt, de realisatie van kleinere (tussentijdse) oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de instelling om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja

Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid Naar aanleiding van de fusie was er nood aan een meer doelgerichte en structurele aanpak van de leerlingenbegeleiding. Daartoe werd de visietekst geactualiseerd en de structuur van het zorgaanbod uitgetekend. Het is niet duidelijk in welke mate deze vernieuwde visie en structuur gedragen zijn door het personeel.

De school wil de studie- en slaagkansen van elke leerling maximaliseren door te voorzien in een globale preventieve aanpak en individuele ondersteuning. Daarnaast wil ze het welbevinden van leerlingen verhogen om te komen tot beter presteren. Om deze doelen te bereiken, formuleert de school enkele richtlijnen binnen de brede basiszorg en verhoogde zorg.

De individuele vakleraar en de klastitularis in het bijzonder hebben de verantwoordelijkheid om eventuele leerproblemen bij hun leerlingen te detecteren, te remediëren en op te volgen. De begeleider van de leerzorg coördineert alle initiatieven rond studie- en studiekeuzebegeleiding. In de fase van verhoogde zorg neemt de cel leerlingenbegeleiding haar rol op bij psychosociale problemen. Voor de uitbreiding van zorg doet de school een beroep op de samenwerking met het CLB en andere externe partners. Het geïntegreerd onderwijs (GON) is doelgericht uitgewerkt.

De school verzamelt bij de inschrijving de nodige informatie over de beginsituatie van de leerlingen. Hierbij maakt de school gebruik van de inschrijffiche opgemaakt in overleg met het LOP (lokaal overlegplatform).

De school heeft de ondersteuningsbehoeften van het schoolteam nog niet in kaart gebracht.

Ondersteuning De school heeft er recent voor gekozen om het aantal begeleidingsplannen met sticordi-maatregelen sterk te reduceren door meer preventieve en remediërende maatregelen in de brede basiszorg.

Zo hecht de school veel belang aan het stellen van een diagnose en plan van aanpak bij tekorten. De school spoort leraren aan om deze aspecten in hun rapportcommentaren op te nemen. Een deel van de leraren volgt deze richtlijn nauwgezet op.

In het lesuur 'leren leren' maken de leerlingen van de eerste graad niet alleen kennis met de basisprincipes van 'leren leren' maar gaan ook met concreet vakkenmateriaal aan de slag. Ook de rapportcommentaren van de leerlingen worden regelmatig gescreeend in functie van doelgerichte ondersteuning tijdens het lesuur 'leren leren'. Voor een aantal vakken zijn er structureel ingebouwde remediëringslessen in de eerste graad.

Tijdens het goed uitgebouwd systeem van studiebegeleiding op woensdagnamiddag nemen studenten van de lerarenopleiding de rol van leercoaches op. Zij bieden voor verschillende vakken ondersteuning op maat. De communicatie met de begeleider leerzorg, de ouders, de leerling en de leraren is voortreffelijk georganiseerd.

Een deel van de leraren geeft ook zelf remediëringslessen. Toch verwijzen sommige leraren maar al te gemakkelijk door naar de leercoaches.

In het leerlingvolgsysteem worden de beginsituatieanalyse en de vorderingen van de leerlingen, aspecten van begeleiding en ondersteuning door de leerlingenbegeleiders en de begeleider leerzorg opgenomen. Ook verschillende leraren registreren nauwgezet in het leerlingvolgsysteem. Door de recente fusie is de optimalisering van één centraal leerlingvolgsysteem nog volop bezig.

Bij de verhoogde zorg stelt de school in overleg met de leerling en zijn ouders een begeleidingsplan met sticordi-maatregelen op. De cel leerlingenbegeleiding volgt de begeleidingsplannen op.

Doeltreffendheid De school heeft een globaal zicht op de leerbegeleiding, maar mede door directiewissels en fusiebewegingen is er nog geen systematische effectmeting.

De structurele maatregelen (studiebegeleiding door de leercoaches, sticordi, lessen 'leren leren' ...) worden elk apart geëvalueerd. De impact van deze maatregelen op de klaspraktijk, de lerarenpraktijk en de vakgroepwerking brengt de school niet in kaart. De school staat voor de uitdaging om de aspecten leerbegeleiding meer te laten doorsijpelen in klas- en lerarenpraktijk.

De leerlingenbegeleiders en de begeleider leerzorg geven aan dat de tijd hen ontbreekt om data-analyses door te voeren. Beperkt gebeurt dit soms wel, zoals voor de leerresultaten van de leerlingen die middagstudie en studiebegeleiding door de leercoaches hebben gevolgd, waar de analyse toont dat deze activiteiten succesvol zijn.

De cel leerlingenbegeleiding evalueert de sticordi-maatregelen in overleg met de leerling en de ouders. Dit leidt indien nodig tot bijstellingen van de individuele begeleidingsplannen.

Met diagnostische taaltoetsen brengt de school de talige competenties van de leerlingen van de eerste graad in kaart. Het resultaat van deze instaptoets bepaalt mee of een leerling specifieke taalondersteuning krijgt. Vooral in de eerste graad zet de school in op school- en instructietaal en probeert ze hierover met haar leraren tot gemeenschappelijke afspraken te komen. In de vorige GOK-cyclus werd ook in de tweede en derde graad gewerkt rond taalvaardigheid. De laatste schooljaren legt de school in de hogere graden minder de focus op het taalbeleid.

Ontwikkeling De leerlingenbegeleiders en de begeleider leerzorg volgen gericht externe nascholing. Ze geven hun expertise door, zowel informeel bij individuele contacten als formeel tijdens overlegmomenten en af en toe ook op personeelsvergaderingen. Via het digitaal leerplatform bieden ze aan het schoolteam ondersteunende informatie aan, waarmee ze hopen een zekere professionaliseringsbeweging op gang te brengen.

Leraren hebben echter de afgelopen jaren binnen de vakgroepen, pedagogische studiedagen en personeelsvergaderingen weinig rond het thema leerbegeleiding gewerkt. Het proces leerbegeleiding is bijgevolg niet door alle leraren, vakgroepen en graden even breed gedragen.

4.2 Evaluatie

Doelgerichtheid Een lange periode van beleidsinstabiliteit en opeenvolgende herstructureringen hebben de visieontwikkeling tot stilstand gebracht en de gemeenschappelijke doelgerichtheid ondermijnd. Beleidskeuzes waren niet altijd doordacht en niet altijd gestoeld op een participatieve besluitvorming. Bovendien vertrokken ze soms van uiteenlopende opvattingen over onderwijskwaliteit. Op het vlak van de leerlingenevaluatie heeft dit geleid tot een disparate invulling van de evaluatie- en rapporteringspraktijk op het niveau van de graden en onderwijsvormen.

In het kader van de recente fusie-operatie staat de nieuwe directie voor de uitdaging om de diverse evaluatieculturen op elkaar af te stemmen en een homogene evaluatiepraktijk tot stand te brengen. Een eerste stap hiertoe werd gezet door de evaluatie in de verschillende entiteiten in kaart te brengen. Een aantal knopen werden al doorgehakt, maar vooral inhoudelijk moet nog veel uitgeklaard worden. Over een aantal aspecten is er eenstemmigheid, maar voor andere blijven uiteenlopende praktijken naast elkaar bestaan.

Met de ingang van de zesjarige structuur dit schooljaar werd een bescheiden aanzet gegeven tot visieontwikkeling. Die bestaat erin een aantal begrippen duidelijk te definiëren. Daarnaast werden een aantal bindende afspraken overeengekomen die vooral betrekking hebben op organisatorische aspecten van het evaluatiebeleid. De frequentie van de evaluaties en de onderlinge gewichten zijn vastgelegd.

De school kiest nog voor een overwegend klassieke evaluatie met examens en toetsen. Een verbreding van de evaluatie staat nog niet op de agenda. Daarvoor moeten de geesten nog rijpen. Enkel in de B-stroom wordt permanente evaluatie toegepast. De verhouding tussen dagelijks werk en examens is gedifferentieerd naargelang van de graad en de onderwijsvorm. Voor dagelijks werk legt de schoolleiding een minimum aantal evaluaties op.

Voor de geïntegreerde proef (GIP) en de stage bestaat de evaluatie uit een proces- en een productgedeelte. Daarvoor zijn criteria uitgeschreven, maar de omzetting naar een score is niet geëxpliciteerd. Voor de onderzoekscompetentie gelden schoolafspraken over de verdeling van de punten over dagelijks werk en examen. Hiervoor liggen echter geen evaluatiecriteria voor.

Met het oog op de studiebekrachtiging wordt het eindresultaat berekend op basis van wegingscoëfficiënten voor de dagelijkse werken en examens. Die coëfficiënten verschillen naargelang van de graad en de onderwijsvorm. De studiebekrachtiging is niet het resultaat van een mathematische optelsom, maar van een beraadslaging, waarbij het aantal tekorten, de slaagkansen in het hogere leerjaar, de resultaten van de examens in het aso en de geïntegreerde proef en de stage in het bso en het tso doorslaggevende criteria zijn.

De school communiceert op geregelde basis over de leerprestaties van de leerlingen via verschillende soorten rapporten. Tijdens oudercontacten worden die mondeling toegelicht. De rapporten vermelden cijfers met klasgemiddelde en klasprofiel. Er is ruimte voor vakcommentaar en commentaar van de klassenraad. Voor de vakcommentaren geldt de afspraak dat bij resultaten lager dan 50 % de commentaar remediërend en motiverend moet zijn. In de eerste graad krijgen de leerlingen een attituderapport, waarin leerlingen beoordeeld worden over een aantal attitudes op een schaal van drie die onderbouwd is met descriptoren.

Ondersteuning Het opstarten van een overkoepelend evaluatiebeleid wordt structureel ondersteund door werkgroepen voor evaluatie en geïntegreerde proef.

Over het organisatorisch kader van de evaluatie worden de leraren geïnformeerd in een aantal beleidsdocumenten. Daarbij is niet altijd duidelijk welke gecommuniceerde afspraken van toepassing zijn op de middenschool of op de verschillende vestigingsplaatsen van het atheneum en welke al overkoepelend gelden voor de gefuseerde entiteit. De werkgroep evaluatie informeert de leraren op geregelde basis over de stand van zaken in de stappen die al gezet zijn in de uitwerking van een schoolbreed evaluatiebeleid.

Een digitaal platform ondersteunt de leraren bij de administratie en communicatie van de resultaten. In het leerlingvolgsysteem kunnen ze de resultaten duiden en er acties aan koppelen. Voor het gebruik ervan krijgen zij ondersteunende tips en vorming.

Voor de geïntegreerde proef kunnen leraren en leerlingen beschikken over een lijvige bundel met doelstellingen en evaluatiecriteria. De werkgroep GIP stelde een aantal controlevragen op die de leraren ondersteunen bij het uitwerken van de opdrachten voor GIP en stage.

Voor leerlingen met een functiebeperking gelden afwijkende evaluatieregels die opgenomen zijn in een individueel handelingsplan.

De ouders hebben toegang tot het digitaal puntensysteem.

Doeltreffendheid In het kader van haar interne kwaliteitszorg verzamelt de school slechts in beperkte mate gegevens over haar evaluatiepraktijk. Zo is zij niet in staat om op afdoende wijze de effecten van haar evaluatiebeleid in kaart te brengen. Er is geen systematische opvolging van de leerlingenresultaten met het oog op het detecteren van het aantal tekorten of lage klasgemiddelden op vakniveau.

Het aantal A-attesten in de eerste graad is middelmatig en in de drie onderwijsvormen van de bovenbouw is het aantal C-attesten relatief hoog. De school heeft het aantal uitgestelde beslissingen teruggedrongen in vergelijking met de vorige doorlichting, maar het vertoont toch weer een stijgende tendens. Het studiesucces in het hoger onderwijs is over het algemeen lager dan de Vlaamse referentiewaarden.

In tegenstelling tot de vaststellingen tijdens vorige doorlichting voldoet de school nu wel aan de motiveringsplicht voor B- en C-attesten. De motiveringen zijn wel wisselend wat de diepgang ervan betreft. Afhankelijk van instellingsnummer of vestigingsplaats variëren ze van een summiere opsomming van de tekorten tot een uitvoerige synthese van alle elementen die tot de eindbeslissing geleid hebben. Ook de zorgvuldigheid waarmee de notulen opgesteld worden, verschilt naargelang van het instellingsnummer en/of de vestigingsplaats. Clausuleringen zijn niet altijd geformuleerd conform de regelgeving en geclausuleerde structuuronderdelen worden soms benoemd met niet-reglementaire benamingen. Merkwaardig is ook dat in geval van B-attesten leerlingen vaak het advies krijgen om over te zitten.

In de meeste doorgelichte vakken is de evaluatie onvoldoende afgestemd op de leerplandoelen. De nadruk ligt nog te veel op kennisreproductie en de vaardigheden worden niet altijd geëvalueerd op het vereiste beheersingsniveau.

Een ander pijnpunt is het gebrek aan transparantie en duidelijke normstelling. Door het ontbreken van helder geformuleerde en toetsbare criteria kunnen de leraren niet transparant verantwoorden waarom een bepaalde prestatie een bepaalde score krijgt. Dat geldt ook voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie voor Frans. Voor economie daarentegen is de evaluatie ervan transparant en duidelijk genormeerd.

Doordat de beoordelingscriteria vooraf niet duidelijk gemaakt worden, zijn vormen van co-assessment moeilijk realiseerbaar. Ook de feedback na de evaluatie is dan minder leerbevorderend. Niet in alle vakken krijgen de leerlingen voldoende feedback. Vaak levert de evaluatie immers slechts in beperkte mate pertinente informatie over het leerproces en hoe het kan bijgestuurd worden. De frequentie van de evaluatie is in sommige vakken en leraarafhankelijk te laag om betrouwbare resultaten op te leveren.

De feedback op de rapporten is wel leerondersteunend en heeft betrekking op zowel de leervorderingen als de attitude van de leerling. De vakcommentaren en de toelichting van de klassenraad zijn constructief geformuleerd en benoemen het gewenst gedrag en de remediëring die kan aangereikt worden.

Ontwikkeling De fusie-operatie heeft een ontwikkelingsdynamiek op gang gebracht die het evaluatiebeleid echter nog niet op volle snelheid aandrijft. Een aantal aspecten evolueren op basis van voortschrijdend inzicht, andere blijven onbeslist omwille van divergerende opvattingen. Zo is onder meer de vraag nog hangende of in het bso overgeschakeld wordt naar permanente evaluatie.

Evaluatie is geen prioriteit in het nascholingsplan, dat overigens geen prioriteiten bevat. Vakafhankelijk werd wel al nascholing gevolgd over evaluatiethema's. Een recente studiedag handelde over evaluatie, maar daaraan werd niet deelgenomen door alle geledingen van het huidige atheneum.

In het kader van de aanvangsbegeleiding, die overigens nog zwak ontwikkeld is, is er geen aandacht voor evaluatie. Ook op vakniveau krijgen interimarissen weinig ondersteuning op het vlak van evaluatie.

In de meeste vakgroepen is het reflectief vermogen beperkt. Lage klasgemiddelden en veel jaartekorten geven doorgaans geen aanleiding tot zelfreflectie. Of permanente evaluatie dan wel examens de doeltreffendste manier is om sommige vakken te evalueren, is op vakniveau nog niet in overweging genomen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Hoewel de Middenschool en het Koninklijk Atheneum Assebroek al vele jaren als pedagogische eenheid door het leven gaan, bleven beide scholen in de praktijk als aparte entiteiten functioneren. Door de opslorping van het Atheneum Vijverhof in Sint-Michiels en de aanstelling van een nieuwe directeur voor de bovenbouw drong een andere invulling van het leiderschap binnen de nieuwe fusieschool “Atheneum Jan Fevijn” zich op. Sinds het schooljaar van de doorlichting is de directeur van de Middenschool verantwoordelijk voor het pedagogisch beleid binnen de zesjarige structuur, terwijl de directeur van het Atheneum instaat voor het administratief en organisatorisch beleid. Beide directeurs zijn om beurt een dagdeel aanwezig in de vestigingsplaats Sint-Michiels. Twee personeelsleden nemen een aantal beleidsondersteunende taken op.

Door de opeenvolging van herstructurerings en directiewissels enerzijds, en de frequente ziekteverloven in alle personeelsgeledingen anderzijds, dient het nieuwe directieteam een groot deel van haar tijd te besteden aan allerlei organisatorische aspecten van het schoolleven. Voor de concrete implementatie van het onderwijskundig beleid vertrouwt de directie in grote mate op de vakgroepen. Ze bepaalt mee de agenda van de vakgroepvergaderingen en stuurt de wijze waarop het vakoverleg dient te gebeuren. De verslagen van de verschillende vakgroepen geven een diffuus beeld van de kwaliteit van dit vakoverleg. Door de kleinschaligheid werden een aantal vakgroepen geclusterd, waardoor het overleg beperkt wordt tot generieke onderwerpen en er van vakinhoudelijke noch vakdidactische reflectie sprake is. Sommige vakgroepen haspelen de opgelegde agenda af of interpreteren de agendapunten fout. Bij andere geven de verslagen blijk van een cultuur van slecht begrepen autonomie. Enkele vakgroepen hebben de maturiteit om zelfsturend te werk te gaan en komen wel tot een diepgaande reflectie

De directie krijgt voorlopig op een voornamelijk informele wijze zicht op het pedagogisch-didactisch handelen van de individuele personeelsleden. Zij hanteert daartoe een opendeurpolitiek en probeert zo veel mogelijk zichtbaar aanwezig te zijn in de school. Klasbezoeken en functioneringsgesprekken zijn er tot nu toe voornamelijk geweest in geval van zelf vastgestelde of gesignaleerde problemen. De directie hoopt zo snel mogelijk ook de nieuwe leraren op te volgen. De talrijke interimarissen moeten het vooralsnog doen met een vademecum.

Gelet op de vele uitdagingen waar de school voor staat, is vanuit de scholengroep een team van ervaren directeurs aangesteld om de schoolleiding extern te ondersteunen. Intern dient nagegaan te worden of de huidige taakverdeling binnen het directieteam doeltreffend genoeg is om een breed en participatief leiderschap te waarborgen.

Visieontwikkeling Het atheneum Jan Fevijn profileert zich als “school voor mens en wetenschap”, waarbij de mensgerichte opleidingen zich op de campus Assebroek bevinden en de wetenschappelijke studierichtingen in de vestigingsplaats Sint-Michiels. Deze profilering is niet zozeer organisch gegroeid als wel het gevolg van de recente herstructureringen. Daardoor vormt zij vooralsnog geen stevige basis waarop een gedragen schoolvisie gebouwd kan worden.

Door de frequente directiewissels en de herlocalisering van verschillende structuuronderdelen was de ontwikkeling van een eigen schoolvisie de voorbije jaren amper aan de orde. Als gevolg daarvan is er ook geen gezamenlijke doelgerichtheid gegroeid, maar zijn binnen elke graad en vestigingsplaats, en binnen de verschillende onderwijsvormen en vakgroepen evenzoveel visies ad hoc ontstaan.

De stuurgroep (zie verder) levert verdienstelijke inspanningen om tot een missie en schoolvisie te komen. De onzekerheid met betrekking tot de toekomst vormt hierbij een remmende factor. De vakgroepen hebben van elke studierichting een wervende folder gemaakt. De resultaten van de reflectie die daartoe gebeurd is, bieden wellicht een waardevolle input voor het komende debat over de schoolvisie.

Besluitvorming De wettelijk voorziene participatieorganen komen geregeld bijeen. Daarnaast zijn een ouderraad en een leerlingenraad actief.

Een groot aantal schoolwerkgroepen werkt rond afgebakende thema's. Het doel van hun werking is hoofdzakelijk van operationele aard, hoewel ze ook geregeld beleidsaspecten aanraken. Hun verslaggeving is in de meeste gevallen echter ontoereikend om die aspecten in de besluitvormingsprocessen van de schoolleiding op te nemen.

De belangrijkste participatiestructuur is het stuurteam, dat bestaat uit personeelsleden van de verschillende onderwijsvormen en graden. Het komt maandelijks samen en adviseert de directie over alle aspecten van het schoolleven. De doeltreffendheid van dit overleg is evenwel wisselvallig. De participatiegraad is op sommige vergaderingen te laag. Vaak gaat veel vergadertijd op aan louter organisatorische en operationele vraagstukken. Er verloopt te veel tijd tussen de opeenvolgende vergaderingen, en de verslaggeving levert geen doeltreffende informatiedoorstroming op.

De schoolleiding probeert de efficiëntie van het overleg te verhogen door in de toekomst de vakgroepvergaderingen op verschillende momenten te laten plaatsvinden, zodat telkens een lid van het directieteam aanwezig kan zijn. Het stuurteam zal formeel worden opengesteld voor alle personeelsleden die hiervoor interesse hebben.

Kwaliteitszorg De huidige schoolleiding heeft haar prioriteiten gebaseerd op een eigen sterkte-zwakte analyse. Die wees heel duidelijk een aantal pijnpunten aan die ook onderling vervlochten zijn: het dalend leerlingenaantal, de versnippering van het studieaanbod over de twee campussen en de alarmerende cijfers over het welbevinden van het personeel. Samen met het stuurteam heeft de directie een beleidsplan opgesteld waarin concrete doelstellingen en acties worden geformuleerd. Op het ogenblik van de doorlichting waren de meeste acties nog maar recent ondernomen, waardoor evaluatie en eventuele bijstellingen nog niet aan bod zijn gekomen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor de brede harmonische vorming op schoolniveau.
- De functionele aanwending van het leerlingvolgsysteem.
- De ondersteunende begeleidingsinitiatieven, zoals de leercoaches en het leren leren in de eerste graad.
- De formulering van de rapportcommentaren.

Wat betreft het algemeen beleid

- De toegankelijkheid van de directie.
- De openheid voor interne en externe feedback.
- De aanzet tot het stellen van beleidsprioriteiten vanuit een sterkte-zwakteanalyse.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De minimale materiële vereisten voor een aantal vakken.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De inhoudelijke diepgang van de vakgroepwerking.
- De afstemming van de evaluatiepraktijk op de leerplandoelen in de meeste vakken.
- De transparantie van de evaluatiepraktijk.
- De formulering van de clausuleringen en adviezen.
- De leerbegeleiding op vakniveau.
- De afstemming van de deskundigheidsbevordering op de reële noden.
- De aanvangsbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De visieontwikkeling en het richten van het schoolteam op de gemeenschappelijke doelen.
- De samenstelling, de aansturing en de opvolging van de vakgroepen.
- Het verder uitwerken van een breed en participatief schoolbeleid.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor Frans in aso tweede en derde graad.
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor fysica in aso tweede graad.
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor fysica en toegepaste fysica in tso tweede graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen.
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor toegepaste fysica in tso derde graad in de studierichting Sociale en technische wetenschappen.
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor geschiedenis in tso tweede graad.
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor project algemene vakken in bso tweede en derde graad.
- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor toegepaste economie, kantoortechnieken en verkoop in tso tweede graad in de studierichting Handel.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' omwille van het onvoldoende realiseren van de onderwijsdoelstellingen voor

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 2 ASO Economie	Frans, fysica	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen	Frans, fysica	
Graad 2 ASO Latijn	Frans, fysica	
Graad 2 ASO Wetenschappen	Frans, fysica	fysica
Graad 2 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 2 BSO Verzorging-voeding	project algemene vakken	
Graad 2 TSO Handel	geschiedenis	kantoortechnieken, toegepaste economie, verkoop
Graad 2 TSO Sociale en technische wetenschappen	fysica, geschiedenis	toegepaste fysica
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Frans	
Graad 3 ASO Economie-wetenschappen	Frans	
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	Frans	
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	Frans	
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Frans	Frans
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	Frans	
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	Frans	
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	Frans	
Graad 3 BSO Verkoop	project algemene vakken	
Graad 3 BSO Verzorging	project algemene vakken	
Graad 3 TSO Sociale en technische wetenschappen		toegepaste fysica

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **04-05-2019** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Serge SAUBAIN de inspecteur-verslaggever	Inge MUS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	